

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 227 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 16. SIJEČNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Konferencija Saveza boraca Kninske općine

VODI SE BRIGA O DJECI PALIH BORACA

U prisustvu većeg broja delegata i predstavnika Kotarskog odbora Saveza boraca ovih dana održana je konferencija Općinskog odbora Saveza boraca, koja je u prošloj godini uspješno djelovala. Na području općine živi 735 roditelja palih boraca, 191 udovica i 198 ratnih vojnih invalida. Istaknuto je da su svi oni zaštićeni zakonom i primaju određene invalidnine. Oko stotinu djece palih boraca nalazi se na školovanju u raznim domovima, dok isto toliki broj živi kod svojih staratelja ili uči razne zanate.

Ova organizacija i NO općine vodi veliku brigu o djeci žrtava fašističkog terora. Tridesetoro takve djece nalazi se u domovima, osmoro pohađa više škole, a njih 19 se školuje kod svojih kuća. NO općine izdaje godišnje preko 9 milijuna dinara za održavanje djece palih boraca i žrtava fašističkog terora.

Na konferenciji je podvučeno da se oko 50 djece ne školuje uslijed nebrige staratelja, za što je uglavnom propust društvenih i političkih organizacija, pa je naglašeno da i toj djeci treba omogućiti dopunsko školovanje.

Razgovor s predsjednikom NO općine Vodice i sekretarom Općinskog komiteta Saveza komunista Omladina zaslužuje pomoć

Članovi Općinskog komiteta Narodne omladine Vodice posjetili su prošlih dana predsjednika NO-a općine Rudolfa Alfireva i sekretara Općinskog komiteta SK Zvonka Brkića i zadržali se s njima u dužem razgovoru. Tom prilikom dotaknuta su i neka pitanja od značenja za omladinsku organizaciju.

Predstavnicima omladine su najprije postavili nekoliko pitanja predsjedniku NO-a općine.

— Željeli bi da nas upoznete s radom Narodnog odbora.

— I pored pomanjkanja stručnog kadra, rad odbora uglavnom zadovoljava. Da bi sve poslove obavili pravovremeno, službenici ovog odbora rade prekovremeno i to bez nikakve naknade. Narodni odbor ima svojih problema, što je i razumljivo, ali je pomanjkanje visokokvalificiranog kadra naš najveći problem, koji se ni uz najbolju volju nije mogao riješiti. Tako NO općine od svog postanka nema stalnog tajnika, čije poslove, međutim, obavlja drugi službenik na uštrb svog redovnog posla. Bit će potrebno da se ubuduće povede veća briga o odgoju stručnog kadra, koji će pridonijeti da naša komunala sa još više uspjeha izvrši sve one složene zadatke koji se pred njom nalaze. Rizne komisije i savjeti NO-a općine uglavnom dobro obavljaju svoju dužnost. Međutim neki od njih, a naročito savjet za prosvjetu i kulturu, mogli bi mnogo više učiniti u svom djelovanju.

— Može li se uskoro očekivati spajanje manjih nerazvijenih općina?

— U posljednje vrijeme ozbiljnije se postavlja to pitanje, pa mislim da će u ovoj godini doći do spajanja manjih općina, t. j. onih kojima je potrebno davati dotacije zbog slabe privredne razvijenosti. U principu nisam protiv dotacija pisanim općinama, a osobito onima koja su prirodni centar jedne geografske cjeline, a inače nemaju dovoljno financijskih sredstava za svoje potrebe. Spajanje manjih općina je, ne samo u općem interesu, nego je ono korisno i za tamošnje stanovništvo. Pored ostalog, došlo bi do smanjenja administrativnog aparata, a sredstva,

Savjetovanje o poljoprivredi U proces modernizacije poljoprivrede treba uključiti i inokosnog seljaka

Zadruga mogu pridonijeti modernijoj obradi

U ponedjeljak 14. o. m. održano je u prostorijama DIT-a savjetovanje o poljoprivredi. Prisustvovali su član Izvršnog vijeća Sabora NR Hrvatske Milan Marjanović, predsjednik vinogradarsko-voćarskog saveza Ante Bojanić, predsjednik NO kotara Petar Škarica, sekretar Kotarskog komiteta SK Ivan Družić, narodni poslanik Mijo Lemo, zatim predstavnici narodnih odbora općina, zadruga i poljoprivredni stručnjaci.

Izvještaj o stanju i problemima u poljoprivredi iznio je pot-

predsjednik NO-a kotara Miro Kuhač. U tom referatu iznio je kao osnovno, da našu poljoprivredu treba privući na stepen moderne poljoprivrede, koja će korijenito izmijeniti današnje svoje stanje, koje se ispoljava prije svega u vrlo niskom prinosu. Za ilustraciju takvog stanja navedena je današnja struktura zemljišta, koja po svojim nužnim zakonitostima u procesu razvika mora pretrpjeti promjene.

Činjenica je, da od ukupno 217 hiljada ha ima svega 55 hiljada ha obradive površine. Ali, i ta obradiva površina još ne kazuje sve. Ona nije obradena tako da bi dala onoliko koliko ona stvarno treba i može dati. Uzrok tome treba tražiti u načinu obrade. Činjenica je, da se od ukupne obradive površine svega 2 posto nalazi u društvenom vlasništvu, dakle 98% nalazi su u posjedu individualnog poljoprivrednog proizvođača. A to je ogromna srtiza koja nije dovoljno iskorištena. No, i na tom usitnjenoj posjedu, koje se kreće oko dva ha ima mnoštvo parcela. Tako na kotaru ima preko 1,200,000 parcela. Takova rascjepkanost u zemljištu uvjetuje način obrade. Pri takovim uslovima nije moguće prići njenoj mehanizaciji. Sve to ukazuje da se poljoprivreda u cjelini pojavljuje kao

problem strukture zemljišta. Ali, nije samo to što čini poljoprivrednu proizvodnju niskom. Ima i drugih faktora. Tu je isto tako važna konstatacija, da su naša seljačka gazdinstva ekonomski vrlo slaba, da ona nisu u stanju da vrše ni reprodukciju. A riječ je o tome da je potrebno preći na proširenu reprodukciju, na proizvodnju obe, koja će se plasirati na tržište. Sve to ostaje kao problem, koji treba zahvatiti.

Postavlja se pitanje gdje je put, kakve forme primijeniti da bi se došlo do cilja. Tu ima raznih načina. No, pri tome je najbitnije, da se u izradi akcionih i perspektivnih planova sagledaju kompleksna pitanja, kako s ekonomske tako i sa političke strane. Ništa manje nije važan politički aspekt unapređenja poljoprivrede. Jer, od toga kako će se seljaku prići, kakve forme i metode pri tome primijeniti zavisi i sam ekonomski efekat.

Na savjetovanju je konstatirano, da je poljoprivreda na kotaru usitnjena, da je rasparcelirana, da daje vrlo niske prinose, da je prihod po domaćinstvu nizak. Ta i slične konstatacije popraćene su i konkretnim ciframa. Tako je prinos žitarica po ha nešto oko 7 mtc, a grožđa oko 25 mtc, i t. d. Sigurno je, da se takvo stanje ne može dalje održati. Promjene su nužne. Zakonite

I iz izlaganja drugova Škarice i Brkića, zatim agronoma, predstavnika zadruga, kao i Ante Bojanića može se zaključiti, da se stvari poznaju, da se njima prilazi konkretno i da će se izradom novih planova izbjeći prošlogodišnja situacija, kada je sredstava bilo za poljoprivredu, a ona nisu koristila. Od ukupno 174.000.000 utrošeno je svega 80.000.000 dinara. Takova je situacija sa fondovima Narodnog odbora kotara, općina i fondova zadruga. Znači, da se nije znalo kako i gdje utrošiti raspoloživa novčana sredstva. A baš to treba da izmijeni izgradnja akcionih planova za unapređenje poljoprivredne proizvodnje.

Rezimirajući diskusiju i referat, težnja i akcija za povećanjem (Nastavak na 2. strani)

Skupština Općinskog sindikalnog vijeća Drniš Napredak u stručnom usavršavanju radnika

U Drnišu je održana godišnja skupština Općinskog sindikalnog vijeća, kojoj su prisustvovali i narodni poslanik Mijo Lemo, te Ante Kazija, predstavnik Kotarskog sindikalnog vijeća.

Izvještaj o radu u protekloj godini podnio je Luka Šupe. U izvještaju je istaknuto, da su članovi plenuma i predsjedništva kroz rad upravnih odbora sindikalnih podružnica objašnjavali pojedine stavove iz tarifnih pravilnika poduzeća, a pomagali su i u izradi pravilnika za premiranje. Veliku pomoć pružili su na stručnom obrazovanju radnika.

Na ovom području djeluje 14 sindikalnih podružnica sa 3.324 članova. Još uvijek oko 300 radnika nije obuhvaćeno u organizaciju, i to pretežno radnici poljoprivrednih zadruga i ekonomija. Među najboljim sindikalnim organizacijama ističe se podružnica prosvjetnih radnika, te sindikat Boksirskih radnika i Ugljenokopa Siverić.

I pored uspjeha bilo je slabosti u radu. Izvještaj je također dotakao pitanje aktivnosti radničke omladine u sindikalnim organizacijama, pa je podvučeno da bi ona trebala uzeti više učesća u društvenom i političkom djelovanju, a naročito u radničkom upravljanju. Zanemarena je i pomoć učenicima u privredni od strane privrednih organizacija,

radničkih savjeta i upravnih odbora.

Također se raspravljalo o higijensko-tehničkoj zaštiti rada. Uočeno je da su higijenski uslovi pod kojima rade rudari, još uvijek dosta loši, mada je i u tom pogledu u zadnje vrijeme učinjen izvjestan napredak.

Što se tiče stručnog usavršavanja radnika učinjen je korak naprijed u odnosu na ranije. U (Nastavak na 2. strani)

Primoštenski pejzaž

O unutrašnjim rezervama lokalne zajednice za podizanje standarda

Društveni standard ne zavisi samo od toga kako je postavljen u Saveznom društvenom planu, tj. samo od proporcija iz centra. Pored društvenih planova koje će donijeti republike, i kotarevi i općine, postoji niz drugih faktora koji u većoj ili manjoj mjeri doprinose da se smanje troškovi života, tj. da se i pri postojećem platnom sistemu poveća kupovna moć gradskog stanovništva. Evo šta o tome kaže drug Kardelj:

»Tu je prije svega neophodno potrebna borba za veću produktivnost rada u svakoj tvornici, na svakom poljoprivrednom dobru i na svakom seljačkom gazdinstvu. Tu je, dalje, neophodan sistematski rad većih narodnih odbora na organizaciji i na razvijanju izvona i mreže za snabdjevanje gradova i industrijskih centara. Sa relativno minimalnim sredstvima mogu se često postići veliki rezultati.«

Da vidimo koje su to unutrašnje rezerve koje se mogu aktivirati za podizanje životnog standarda u okvirima jedne lokalne zajednice. Prije svega veće iskorišćenje postojećih kapaciteta. Ovu diskusiju, koja se u mnogim mjestima samo počela voditi o rekonstrukciji poduzeća (poslije Cetvrtog plenuma SSRN), privedi u djelo i operativnije rješavati reorganizaciju poduzeća na rentabilniju proizvodnju. I pitanje kooperacije u mnogim mjestima nije dobilo odgovarajući sadržaj. Još uvijek se prema objektivnim mogućnostima, ne stvaraju saradnja između poduzeća, zbog čega se umanjuje dobit lokalne zajednice. Potrebno je osigurati i veću kontrolu organa radničkog samoupravljanja društvenog upravljanja nad društvenim sredstvima, kako fondovima za samostalno raspolaganje u poduzećima, tako i budžetskih sredstava po ustanovama. Niz primjera govori da se dio tih sredstava neracionalno troši u vidu raznih poklona, proslava, i t. d.

I pitanje uštede budžetskih sredstava je od ne malog značaja, jer je činjenica da se neprivredna davanja naglo povećavaju, daleko brže nego što rastu naše ekonomske mogućnosti. Da

li je opravdano po svaku cijenu dotirati i loše profesionalno kazalište, organizirati razne proslave godišnjica i t. d.?

Pitanje usklađivanja individualnih interesa, odnosno interesa jednog kolektiva s interesima cjeline, odnosno lokalne zajednice, je također od značaja za reguliranje kupovne moći i spriječavanje skoka cijena robe široke potrošnje. Međutim, niz primjera govore o tome da radni kolektivi, u cilju ostvarenja što veće dobiti i kroz to nominalno povećanje plaća, neosporno podižu i cijene. A kada tako rade sva, ili veći broj poduzeća, onda će kroz opće povećanje cijena biti pogodni i njihovi individualni interesi. Zato i ovo povećanje plaća za 12 i 7% ne bi trebalo da utječe na podizanje cijena proizvodnje, već da se nađu unutrašnje rezerve koje postoje u svakom poduzeću.

Da li se može bolje organizirati društvena ishrana, da li se u gostiteljstvu može osloboditi velikih režijskih i nepotrebnih gubitaka, da li se u trgovini može smanjiti razlika između nabavne i prodajne cijene, sve su to pitanja koja su životno vezana za naše ljude, a koja zavise kako od kolektiva tako i od narodnih odbora.

Postoji i niz drugih unutrašnjih rezervi koje lokalna zajednica treba da otkrije, ako misli da sa svoje strane doprinese osnovnim smjernicama naše ekonomske politike, tj. stvaranju povoljnijih uslova života radnim ljudima. Samo jedan primjer. Zar se i u provinciji ne bi mogla organizirati konfekcijska prodaja odijela, s tim da u samoj trgovini postoji odjeljenje sa dva-tri krojača koji bi tu, na licu mjesta, gotovo odjelje preko jeli prema kupcu. Dok se u industrijski razvijanim zemljama, čak i sa daleko višim standardom, kao u Engleskoj i SAD, nosi uglavnom konfekcijsko odijelo kod nos se kupuju štofovi i odijela kroje po mjeri, a to znači nose daleko skuplja odijela.

Tu je samo jedan mali dio unutrašnjih rezervi o kojima i narodni odbori kotareva i gradskih odbora, preko svojih službi, treba da vode računa. V. B.

Iz zemlje i svijeta

PREDSJEDNIK TITO JE PRIMIO ČLANOVE američke misije za pomoć inozemstvu

POTPREDsjedNIK RANKO VIĆ DAO JE IZJAVU o brizi zajednice za djecu palih boraca i posebno govorio o njihovom školovanju.

PREDSTAVNIK DRŽAVNOG SEKRETARIJATA za inozemne poslove izjavio je da na pitanje odnosa među socijalističkim zemljama Jugoslavija gleda u duhu dokomenata potpisanih u Beogradu i Mosvi, za vrijeme jugo slavensko-sovjetskih razgovora.

U PEKINGU POTPISAN JU GOSLAVENSKO - KINESKI PROTOKOL o trgovini između dvije zemalja u 1957. god. Predviđena je razmjena u visini od 7 milijuna dolara, što je za 40% više nego u prošloj godini.

AMERIČKI PREDSJEDNIK AJZENHAUER uputio je poruku Kongresu o situaciji na Bliskom Istoku i zatražio specijalna ovlaštenja za politiku SAD u ovoj oblasti.

INDIJSKI PREMIJER KRITI IZRAO JE AJZENHAUEROVE PLANOVE nove američke politike na Bliskom Istoku. Odbacujući ideju o potrebi »popunjavanja vakuuma«, Nehru je izjavio da bi oduštiljanje trupa u ovo područje samo pojačalo zategnutost i omogućilo sukob.

PREDSJEDNIK BRITANSKE VLADE ANTONI IDN PODNIO JE OSTAVKU. Dosadašnjem britanskom ministru za financije Haroldu Makmilanu povjeren je mandatar za sastav nove vlade.

KINESKI PREMIJER ČU EN LAJ stigao je na čelu kineske vladine delegacije u zvaničnu posjetu Moskvi.

GENERALNA SKUPŠTINA UJEDINJENIH NACIJA ponovo je počela razmatranje mađarskog pitanja. Skupštini je podnijeta rezolucija 24 zemlje, među kojima SAD, Britanija i Francuska, kojom se insistira na obrazovanju specijalnog komiteta od pet članova, koji bi proučio mađarske prilike. Sovjetski delegat usprotivio se rezoluciji i pozvao skupštinu da obustavi diskusiju o Mađarskoj.

FRANCUSKA VLADE JE O BJAVILA DEKLARACIJU o alžirskom pitanju. Mole je saopćio da Francuska ne će dozvoliti miješanje Ujedinjenih nacija u rješavanje ovog problema.

CK POLJSKE UJEDINJENE RADNIČKE PARTIJE i rukovodstvo Poljske seljačke stranke objavili su zajednički program buduće poljoprivredne politike.

GENERALNA SKUPŠTINA UN USVOJILA JE PRIJEDLOG o osnivanju komiteta radi ispiti vanja situacije u Mađarskoj.

U MOSKVI SU ZAVRŠENI RAZGOVORI VLADINIH delegacija SSSR i Istočne Njemačke i objavljeno zajedničko saopćenje.

FRANCUSKI MINISTAR KRISTIJAN PINO izjavio da njegova vlada ne priznaje radležno st Ujedinjenih Nacija u rješavanju alžirskog pitanja.

Savjetovanje o privrednim pitanjima

(Nastavak sa 1. strane)

poljoprivredne proizvodnje — osnovni su elementi. Ali, ne samo to. Uporedo kao jedinstven proces dolazi i pitanje njene socijalističke rekonstrukcije. Jer, baš ona struktura zemljišnog posjeda kakova je kod nas ima svoju granicu i u pitanju prinosa. Seljak ne može dalje da povećava prinos i proizvodnju. Njega bitno treba da zamijeni. Sada, barem da ga podržava. Nije pitanje vlasništva. To je drugostepeno pitanje u procesu prelaznog perioda u izgradnji socijalizma. To treba otvoreno i jasno kazati seljaku. O tome treba da govori SK. Bitno je to, da seljak, kao sitni proizvođač, sa gledišta društvenog razvika ne smije da postane kočnica razvika proizvodnih snaga. A on to postaje. Subjektivna svijest tu nije važna. Važan je objektivni položaj u mu se sastoji taj rad.

kome se danas nalazi seljak na našem kotaru. Možda, subjektivno, seljak želi bolji život, veći standard, ali objektivno on zadržava takovo stanje u kome se danas nalazi. U tome jest paradoks.

Dakle, postavlja se pitanje sprege seljaka s organizacijama koje mu omogućuju izmjenu načina života, veće prinose i drugačiji način gledanja na društvena kretanja kod nas. Te organizacije jesu poljoprivredne zadruge. Neke su u tome učinile korak naprijed. Ali, samo korak. To nije dovoljno. Nije dovoljna samo ekonomija zasadena sa nekoliko hiljada čokota vinove loze, ili rasadnikom ili pak voćnjacima. To je početak. Ali, onih 98% obradenih zemljišta kod seljaka predstavljaju za zadruge poseban teren njihova djelovanja. U čemu se sastoji taj rad.

Zadruga treba da omogući seljaku da na moderniji način obraduje zemljišta, da troši veća sredstva umjetnih gnojiva, da na taj način proizvodi više. Zadruga mogu stupati u ugovorene odnose sa seljakom, s tim da one u procesu proizvodnje snabdiju seljaka sa sredstvima za reprodukciju, da mu osiguraju stručnu kontrolu za uzgoj i usvajanje nekim kultura, i sa manje sredstava i truda dade veći prinos. Zajednicu je pitanje povećanja poljoprivredne proizvodnje jedno od pitanja uklanjanja dispariteta i skladnog razvika čitave privrede.

Mogu li zadruge u tome danas nešto da urade? Bez svake sumnje mogu i trebaju. Ali, ipak organizaciono neke stvari treba mijenjati. Zadruga mora biti čista od utjecaja sitnovlasničke stihije sela.

A ona postoji i djeluje. Ona zadruga čija uprava je pod utjecajem baš te seljačke stihije ogoljuje zadrugne fondove i ne bori se za akumulaciju, takova zadruga ne može da ima utjecaj na razvika u poljoprivredi. Nije, logično, moguće sva raznovidna pitanja tako kompleksna ni zahvatiti na jednom takovom savjetovanju. Ipak pokazalo se da su takve forme korisne prije nego se pridruže nekim konkretnim akcijama.

Ostaje sada na zadrugnim radnicima da okrenu lice prema poljoprivredi. A na organizacijama SK i SSRN, da svojim političkim djelovanjem tumače proces razvika na našem selu. Taj proces je u skladu s objektivnim kretanjem u našem društvu.

Zadrugni dom u Bratiškovecu

Ante Deković

Omladina je zaslužila pomoć

(Nastavak sa 1. strane)

se često čuti, da je bolje da ostane ovako, jer bi inače bilo teško ići za svaku općinu i slično u centar velike općine. Zbog toga je biračima potrebno ukazati na to, da će sve takve i slične poslove u velikoj komuni obavljati mjesni uredi, koji bi trebali postojati u sadašnjim centrima tih malih općina.

— Da li među općinskim odbornicima ima i članova Narodne omladine?

— Nažalost, nema. Smatram da je to veliki propust, jer je omladina sposobna da izvršava složene i teške zadatke, što je ona, uostalom, dosad i dokazala. U buduću trebat će više misliti na to da u svim organima Narodnog odbora bude zastupljeni i omladina.

— Mi omladinci i omladinke rado sudjelujemo u komunalnoj izgradnji, pa bi nas posebno interesiralo kakovi su rezultati postignuti na tom području?

— Iako se ne može naročito pohvalno govoriti o radu osnovnih organizacija Socijalističkog saveza, ipak se mora istaknuti da su od tih organizacija došli prijedlozi o dobrovoljnom doprinosu za komunalne radove u pojedinim mjestima. Ti prijedlozi su prihvaćeni na zborovima bira-

ča, a Narodni odbor općine ih je odobrio. Birači sela Cista Velika izvršili su svoje obaveze u 1955. godini za 200%, a u 1956. sa 100%. Radovi su se izvodili na izgradnji nove škole i puta Cista Mala — Cista Velika. Narod Ciste Male, Gačezeza i Tribunja većim dijelom je ispunio svoje obaveze. Vodice prednjači u dobrovoljnim radovima na komunalnoj izgradnji, ne samo na općini, nego, kako mi je poznato, i na našem kotaru. Ranije je praksa bila da se radovi odvijaju u ljeto doba, dok se sada obavljaju u toku čitave godine. Dosadašnji rezultati, koji su postignuti u komunalnoj izgradnji, mogu se pripisati isključivo jedinstvu naroda mjesta Vodice.

— U kojem vidu omladina može da očekuje pomoć od Narodnog odbora općine.

— Razumije se da će i Narodni odbor, prema svojim mogućnostima, pružiti omladinskoj organizaciji najveću pomoć, jer je omladina tu pomoć i podršku u potpunosti zavrijedila. Međutim, i omladinska rukovodstva bi u buduću trebala uspostaviti jači kontakt s ostalim rukovodstvima i njihovim predstavnicima u Vodcima i drugim mjestima općine, pa da s njima razmatraju pojedina pitanja koja su od interesa za omladinsku organizaciju. I s tog stanovništva mislim, da je ovaj sastanak koristan.

Potom se razgovor nastavio sa sekretarom Općinskog komiteta Saveza komunista.

— Zanimalo bi nas da nešto čujemo o odnosu organizacija SK prema omladinskoj organizaciji?

— Sve osnovne organizacije SK

vode računa o Narodnoj omladini. Na njihovim sastancima ima uvijek riječi o omladini, njenom radu i problemima, što naročito važi za organizacije SK u Tribunju, Cistoju Velikoj, a u posljednje vrijeme i Vodcima. Savez komunista pruža omladini pomoć u raznim vidovima, ali to ne znači da ta pomoć ne bi mogla biti i mnogo veća, što vjerujem da će u buduću i biti tako.

— Smatrate li da je dovoljan broj omladine uključen u Savez komunista?

— U osnovnim organizacijama SK ima dosta omladine, ali taj broj nije dovoljan, s obzirom na to što u redovima omladine ima još mnogo onih koji ispunjavaju sve uvjete da postanu članovi Saveza komunista. O tom problemu se mnogo govorilo na sastancima, ali se odluke nisu uvijek sprovodile u život. Nadam se da će se u buduću i tom pitanju pokloniti ozbiljnija pažnja i sa više uspjeha rješavati.

— Da li je po vašem mišljenju omladina sposobna da izvršava i teže društvene zadatke?

— Nema sumnje da je omladina, koja je glavni faktor, u gotovo svim akcijama u našoj zemlji, sposobna za rad u svim društvenim i političkim organizacijama i organima državne uprave. Mišljenje pojedinih ljudi da omladina nije dozrela da bude zastupljena u upravi poljoprivredne zadruge, općinskom vijeću i raznim drugim ustanovama, lišeno je svakog osnova. Naprotiv, omladina je sposobna da izvršava i teže zadatke u društvu. Samo je treba uključiti u taj rad.

E. Alfiev

Skupština Općinskog sindikalnog vijeća Drniš

(Nastavak sa 1. strane)

Boksištim rudnicima održani su tečajevi na kojima je osposobljeno 40 rudara. Također je održan tečaj za metalce, a u pripremi se nalazi još jedan. Istaknuta je veća potreba kulturno-prosvjetne aktivnosti i političkog rada u podružnicama, kao i u pružanju veće pomoći društvenim i sportskim organizacijama.

U diskusiji, u kojoj su sudjelovali brojni delegati, uočene su slabosti u dosadašnjem radu, a date su s tim u vezi i smjernice za ubuduće. Pored ostalih, govorio je i drug Mijo Lemo, izmijevši najaktuelnije probleme sa područja životnog standarda, kao i o posljednjem zasjedanju Savezne narodne skupštine.

U novoizabranoj Općinskoj sindikalnoj skupštini birano je 19, a u nadzorni odbor 3 člana. Na prvom sastanku tog vijeća izabran je ponovo za predsjednika Luka Šupe. Kotarsku skupštinu zastupat će 23 izabrana delegata.

Pogled na Vodice

Iz naših općina

Izrada idejnog projekta za vodoopskrbu Bukovice

Na inicijativu Uprave za vodoopravu NR Hrvatske u Splitu je održano savjetovanje koje je imalo da raspravi plan izrade idejnog projekta za snabdijevanje vodom Bukovice i Ravnih Kotara. Sastanku su prisustvovali predstavnici zainteresiranih općina i kotara, kao i stručnjaci za vodoopravu.

Na tom savjetovanju, a prema spomenutom, radovi bi se vršili u etapama. Na teritoriju Bukovice postoje dva mala i dotrajala vodovoda, u Kistanjama i Benkovcu, a koji ne mogu zadovoljiti potrebe dotičnog kraja. Taj problem je osobito zaostren, otkako je započela gradnja željezničke pruge Knin — Zadar. To pitanje riješilo bi se izgradnjom dvaju grupnih vodovoda. Jedan od njih »Kistanje« čipio bi vodu iz vrela

Miljacke, na desnoj obali Krke. Voda bi se pomoću sisaljki dizala iz kanjona Krke na kistanjsku visoravan i odatle razvela u pravcu Rađučica, Mokrog Polja, Biovičina sela, Ervenika, Devr-

KADA SE PRIVREDNE ORGANIZACIJE NE PRIDRŽAVAJU ZAKONA

Na području općine Kistanje svu trgovačku djelatnost ima socijalistički sektor, izuzev nekoliko zanatskih radnji. Ali o djelovanju nekih od tih radnji unatrag izvjesnog vremena pozabavila se trgovinska inspekcija kotara Šibenik, koja je u njima izvršila pregled. Pritom je ustanovljeno, da je poslovanje protupisno vođeno u zadrugnim prodavaonicama u Ivoševcima, Erveniku, Biovičinom selu i Nuniću, te u pekarskoj radnji Obrada Travice u Erveniku. Te radnje nisu imale nikakvog ovlaštenja za obavljanje trgovačke djelatnosti.

Analogno takvom stanju tržna inspekcija donijela je rješenje kojim se privremeno zabranjuje svaka trgovačka djelatnost u tim radnjama ukoliko u roku od 15 dana ne pribave propisna ovlaštenja za njihovo poslovanje. Iako je od toga prošlo izvjesno vrijeme, u tim prodavaonicama se i dalje vrši prodaja robe. Stoga se postavila pitanje, da li i za rukovodioce tih zadrugnih organizacija vrijede postojeće zakonske odredbe.

B. P.

TEČAJEVI — NAJPOGODNIJI OBLIK RADA SA ŽENSKOM OMLADINOM

Na općinskoj konferenciji NOH-e Kistanje, kojoj je prisustvovalo oko 50 delegata konstatirano je, da je organizacija Narodne omladine postigla dobre rezultate, a posebno pak na izgradnji sportskih objekata i HE »Peruća«. Podvučeno je da bi trebalo više voditi računa o uključivanju omladine u organizaciju tim više, jer se jedan velik dio omladinaca i omladinki nalazi izvan organizacije. Naročito je bio zapažen idejno-politički rad, koji je zabilježio dosta uspjeha.

U toku prošle godine organizirano je niz tečajeva za seosku žensku omladinu. Najvećim dijelom to su bili zdravstveni tečajevi. Pritom je istaknuto, da su se tečajevi pokazali kao najpogodniji oblik rada sa ženskom omladinom. Skrenuta je pažnja prosvjetnim radnicima da svoj rad usmjere ka okupljanju omladine u organizaciju NOH-e, a to isto vrijedi i za kulturno-prosvjetne grupe, koje u nekim mjestima nisu pokazale dovoljno aktivnosti.

Nakon diskusije, u kojoj su sudjelovali mnogi delegati, izabrano je novo rukovodstvo. (D. S.)

UMJETNO OPLOĐIVANJE STOKE U BUKOVICI

Veterinarskoj službi u Bukovici nije dosad poklanjala dovoljnu pažnju, iako je na cijelom području prilično razvijeno svinjogojstvo i peradarstvo. Za to je bilo i opravdanih razloga, jer veterinarska služba nije imala potrebnih prostorija, prijevoznih sredstava i drugo.

Prošle godine reorganizirana je veterinarska služba, tako da je veterinarska ambulanta, koja sada postoji u Kistanjama, potpuno pod stanicu u Kninu. Nije to lak posao da se stanje poboljša. No kad su to uočili mjerodavni faktori, uspjeh nije izostao. Stoka je zaštićena od zarazne preventivnim mjerama koje su bile poduzete. Tako se pristupilo stalnom pregledu stoke za klanje i mesa, a istovremeno vršila se i kontrola prometa stokom i stočnim proizvodima. Nadalje, izvršene su cijepjenje protiv bedrenice. Cijepljeno je 350 konja, 1368 goveda i preko 24000 ovaca. Cijepljeno je i dehelmitizirano 243 pša, zatim 402 svinje protiv vrbance, a u mjesto je osjemenjeno 700 ovaca, uglavnom zadrugnog sektora. Odlučeno je da se ove godine poduzme masovnije oplođivanje stoke kod inokosnih seljaka, za koje postoji velik interes. Zanimljivo je, da je na svim 700 komada ovaca oplođivanje u potpunosti.

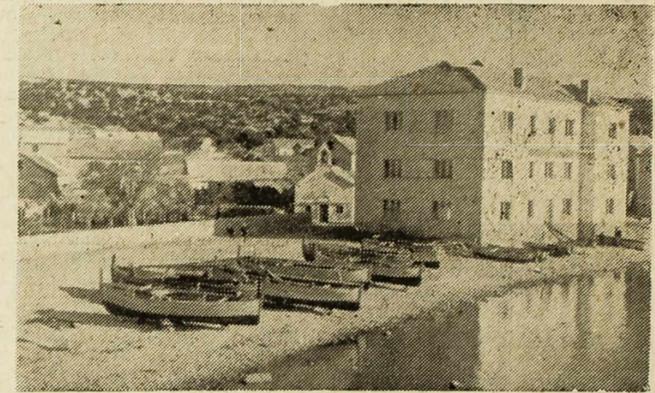
B. P.

NA OPĆINI KISTANJE JOŠ UVIJEK IMA KOZA

Mađa je sam Zakon o zabrani držanja koza već davno donesen, ipak se njegove odluke ne provode dosljedno u život. Tako u Erveniku ima 176 koza i 43 jaradi, koji uništavaju šumu na tom području. Ni kazne suca za prekršaje nisu pozitivno djelovale, premda se može reći da su u priličnom broju rješenja one bile i suviše blage. U tom pravcu bit će poduzete oštrije mjere.

Ali dok se takve mjere poduzimaju (prilino oduzimanja koza) na području općine Kistanje, dotle se u susjednom selu Zegar, općine Obrovac, ne vodi dovoljno računa. Naravno, da to negativno djeluje na mještane Ervenika. Zato je potrebno da i općina Obrovac poduzme odgovarajuće mjere.

B. P.

Kulturno prosvjetna aktivnost u Primošteni

Nosilac kulturno-prosvjetne aktivnosti u mjestu je KPD »Ante Makić«. U okviru društva djeluju narodno sveučilište, dramska sekcija, limena glazba i čitaonica. Dramska sekcija izvela je premijeru komediju »Zajednički stan«, a s istim komadom gostovat će u Širokama i Rogoz-

nici. U toku je uvježbavanja komada »Put u zločin«.

Pri narodnom sveučilištu organiziran je krajem prošle godine tečaj za opće obrazovanje radnika i namještenika, koji pohađa 26 lica. Sveučilište također redovito održava prigodna predavanja iz oblasti nauke i političke ekonomije. (A. G.)

Kratke vijesti iz Knina

KONFERENCIJA DRUGE OSNOVNE ORGANIZACIJE SSRN

Prošlog tjedna održana je godišnja konferencija II. osnovne organizacije SSRN na kojoj je podnesen izvještaj o dosadašnjem radu. U diskusiji je bilo riječi o radu trgovačke mreže, sanitarne inspekcije, o raznim komunalnim pitanjima, kao i o odgoju najmlađih. Izabran je novi upravni i nadzorni odbor, kao i delegati za Općinsku konferenciju SSRN.

VEĆE NARODNIH PJSAMA

Prošle subote je u Domu JNA organizirano veoma uspješno veće narodnih pjesama. Na programu su sudjelovali članovi Radio Beograda uz muzičku pratnju narodnog orkestra pod upravljanjem Vlastimira Pavlovića-Carevca.

DRAMA »U POZADINI« PONOVO IZVEDENA

Nakon velikog uspjeha Feldmanove drame »U pozadini«, koja je dva puta bila izvedena u domu »Partizana«, KUD »Pero Milanović« ponovo je izvelo dvije predstave, jednu za građanstvo, a drugu za pripadnike JNA.

PRIVATNI POSLODAVCI NE IZVRŠAVAJU OBAVEZE

Postoji izvjestan broj privatnih poslodavaca, koji nije izvršio svoje obaveze prema filijali Zavoda za socijalno osiguranje. Prema prikupljenim podacima oni duguju još sumu od preko Din 370 000. Filijala je svim dužnicima dostavila platne naloge radi uplate zastalih dugovanja, i, ukoliko oni ne podmire svoje dugovanje, filijala će biti prisiljena pristupiti prinudnoj naplati.

MANJI SUMSKI POŽAR

U nedjelju je oko podne u predjelu brda Spas izbio požar šume, koji je nastao uslijed nepažnje prolaznika. Vatrogasci su brzo intervenirali i ugasil požar. Štete je neznatna.

OTVORENA ZUBNA AMBULANTA

Pred izvjesno vrijeme u Vodcima je otvorena zubna ambulanta. U nedostatku ambulante, Vodčani su dosad bili prisiljeni redovito dolaziti u Šibenik, čime su se izlagali suvišnim troškovima.

kultura - prosvjeta - kultura

Povodom izložbe akademskog slikara Krešimira Katića

RAZGOVOR O SLIKARSTVU

Velik interes da se čuje umjetnika, ali uzdržljivost u pitanjima. Kao da je svatko htio nešto čuti, ali tako da ostane anonimnim. Neprilika za slikara...

Ne bih želio da se ovo veče pretvori u agitaciju za moje slike, koje su oko vas. Želio bih da vam kažem nešto o tome što je slika, kako nastaje...

Tako je počeo svoje izlaganje akademski slikar drug Krešimir Katić na razgovoru o slikarstvu, koji je povodom njegove izložbe u Sibeniku organizirao Klub prosvjetnih i kulturnih radnika »Vinko Maglica« u izložbenim prostorijama.

Puca prvo pitanje. Jedan iz grupe daska:

— Apstraktizam?

— Zašto? Apstraktizam smatram korisnim u društvenom smislu. Ali treba znati da je to apstraktno u slikarstvu dugotrajan put. Napustiti školske klupe i apstraktno slikati, to se ne može...

Apstraktizam je oslobodilačke slike vidnih detalja. Ali ne u tom smislu da se samo pojednostavi, već da se kroz to traže nove forme likovnog izraza...

Danas su zidovi umjetnika društveno širi od individualnog izvištanja...

Došli su na tapet, naravno, Edo Murtić, pa čak i Picasso. Drug Katić oprezno brani Murtića.

Kako na sve to reagira publika, koja šuti?

Je li glas publike ono što se čuje obojeno određenim profesionalizmom?

Ove slike, što ste ih izložili, Vi ste gledali kako ih i ja gledam. Apstraktizam je izazivanje abnormalnih doživljaja, ali ja mislim da slikarstvo to ne smije biti. Moderno slikarstvo kao da je rad duševnih bolesnika, Moderno slikarstvo, kao i moderno pjesništvo, ja mislim da ide prema šizofreniji!

Publika se zagrijava. O tome govori mnogi nakon ovih riječi. Ali grupa naših daska elementarno reagira. Zahuktano i najvno brani Picassa. Uostalom, negirati Picassa, nije građanski smionost. Možda tek kompenzacija za kulturnu zaostalost — sredine.

Jedna primjedba:

— Čini mi se, da ste u početku, govoreći o slikanju, zapostavili element doživljaja u odnosu na elemente znatske obrade slike?

— Nikako! Možda smo se kri-vo razumjeli.

— Recite nam nešto o tome, što se podrazumijeva, kad se kaže literatura u slikarstvu?

— Slika ima svoj govor i ona djeluje likovnim elementima. Sve što nije likovno izbjegava se iz slike iz čistog poštenja prema zanatu. Nelikovni elementi, kao što su razni nelikovni programi, propaganda i slično, odbaceni su iz našeg slikarstva...

— Dekorativna umjetnost? Smatrate li to umjetnošću?

— I to je umjetnost. I tu, kao i drugdje, ima granice... Sve što je dekorativno nije umjetnost. Dekoracija u vašoj kavanici...

Ono što je drug Katić rekao, nije nam nepoznato. Naravno, da njegovo mišljenje o tim dekoracijama nije i osuda svake dekoracije.

— Što slika hoće slikom?

— Slikom se materijalizira materija. Zaustavlja se materija za onoliko vremena koliko slika traje. Slikom slikar saopćava ono što je osjetio. Svaka je slika lična legitimacija slikara.

— Kako prilazite temi?

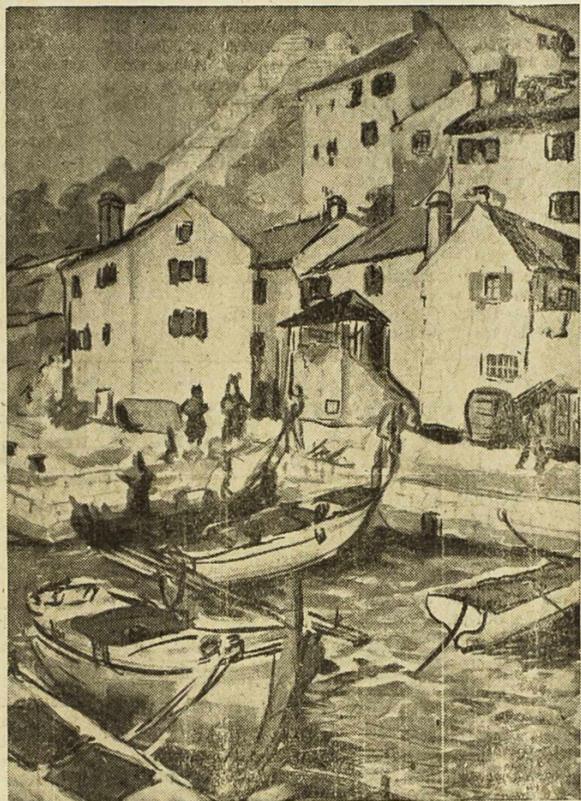
— Radu na slici prilazim s htenjem. Nije dovoljno da vanjsko oduševi, već treba znati što će se reći kako će se reći da bude razumljivo i svremeno...

— Kako ja radim? To vidite iz mojih slika. Moje su slike komponirane razumljiva cjelina, koje se ipak sastoji od niz apstrakcija. To je moj likovni izraz...

Govorilo se i o drugom. O djeci i tome kako djeca reagiraju na slike. Mnogo interesantnih stvari. Čak: nekad bismo i od dece trebali učiti kako da primamo umjetnost. Ili: koliko je to interesantna tema — djeca kao kritičari.

Bilo je još toga, što se moglo zabilježiti, a vjerojatno i onoga, što nije rečeno, a bilo bi korisno da se kazalo.

Vrijeme je, međutim, prekinulo ovaj razgovor, koji smo ovdje zabilježili po sjećanju, a u kojem je umjetnik uspio izbjeci agitaciju za svoje slike, ali je pokrenuo interes za slikarstvo.

Krešimir Katić:

Dolac (tempera)

F I L M

Što ćemo gledati u prva tri mjeseca

Gledajući repertoar naših kina za prvi kvartal ove godine, steći ćemo utisak da su naša područja za uvoz filmova ipak počela pomalo primjenjivati stroži kriterij pri njihovom odabiranju. U njemu doduše i dalje najveći dio zapremine američki filmovi (oko 50%), ali se mora priznati da ne prevladavaju westerni i slični, kao što je to dosad bilo.

Da pobornimo s američkim filmovima u njima ćemo imati prilike da vidimo mnoga nepoznata imena američkih filma. Tako ćemo Humphrey Bogarta gledati u »Bjegu iz Guyanne« (s Michele Morgan) i u razvikanom filmu »Ave Gardner« Bosonoga kontesa. Tri velika glumca: William Holden, Frederik Marcha i Luisa Calherna vidjet ćemo u filmskoj drami »Iznad tridesetog kata«, a preminulog Johna Garfielda u »Piskretnici«. S »Marijom Walevskom« završava se renesansa Grete Garbo kod nas. Velikog Edwarda Robinsona gledat ćemo u jednom kriminalnom (Staklena pištalica) i u jednom western filmu (Dolina nasilja s Barbarom Stanwyk). Od westerna će biti prikazan još jedino »Dječak iz Oklahome«, a od kriminalnih filmova »Pod okriljem zakona«.

Popularnog Gregory Peckić gledat ćemo u »Zutom nebu«, a protagonistu mnogih pustolovnih filmova Douglasa Fairbanka ml. u filmu »Osvetnici« radenom po romanu Aleksandra Dumasa. I u filmu »Ljetno doba«, kojeg ćemo

uskoro vidjeti, a kojeg je režirao režiser slavnog »Kratkog susreta« David Lean, Katherine Hepburn je pokazala svoj izvanredni talent. Simpatičnu June Allyson, koju smo nedavno gledali u »Anđeo ili demon«, gledat ćemo ponovo u »Čudo od djeteta«. U komediji »Ludi podvig« opet će nas nasmijati omiljeni i popularni komičar Danny Kaye, a u »Daj gas Joe« Red Skelton. Od američkih filmova još će se prikazivati film o borbi za pčurole »Balada o cnom zlatu«, zatim zanimljiv ratni film »Bojiste«, koji je dobio Oscara, muzički film »Zemlja orkestra«, film o životu američkog madioničara »Houdini« i »Naslije«.

Od francuskih filmova gledat ćemo, nažalost, samo kriminalni film »Vaš vjerni Black«, ljubavni film »Vijetnamska senka« i kriminalni film iz kazališnog života »Intrigantkinje«.

Četiri engleska filma su na repertoaru u ovom razdoblju, i to komedija »Ja i gospodin ministar«, film o slučaju »Pirećnik« »Razdvojena srca«, »Tata vrati se« i »Zena na brodu«.

I talijanski filmovi su slabo zastupljeni: svega dva, i to »Djevojke iz Sanfreidansa«, film raden po romanu poznatog talijanskog pisca Vasca Pratolinija i »Djevojka s rijeke« u kojem ćemo napokon gledati proslavljenog Sofiju Loren.

Svedska kinematografija je zastupljena s dramom »Samo mati«, sovjetska s komedijom »Vesele zgode vojnika Brovkin«, dionaka sa socijalnom dramom »Još nije kasno«, a poljska s »Chopinom«, filmom o životu slavnog kompozitora.

Za naše najmlađe bit će prikazan Djesnevčev film »Naši vjerni prijatelji«.

Od domaćih filmova gledat ćemo »Potragu«, »Pjesmu s Kumbare«, »Dolinu mira« i »Djevojku i hrast«.

U organizaciji Kinoteke bit će u istom razdoblju prikazano 9 filmova od koji 4 za djecu. Gledat ćemo poznati češki film »Ekstazu«, koji je svojevremeno prouzročio veliku uzbuenu radi prilično smjelih scena, a s Hedy Lamar i našim zemljakom Zvonimírom Rogozom u glavnim ulogama, zatim »Ubica M« s nekada slavnim filmskim detektivom Peter Loreom, Chaplinovog »Mališan« i dva filma s Jean Gabinom: »Dan se rada« i »Čovjek zvijer« po poznatom Zolonom romanu. Za djecu će Kinoteka davati sovjetske filmove »Sin puka«, »Bila jedna djevojčica« i »Bijeli se usamljeno jetro« i američki film »Pustolovina Toma Sawyera«.

— b —

Teme za zborove birača

Za veću kontrolu javnosti

U našem privrednom sistemu, osim budžeta, postoji široka mreža namjenskih fondova: saveznih, republičkih, kotarskih, općinskih, fondova privrednih komora i t. d. Sredstva svakog pojedinog fonda mogu se trošiti samo za ono za što su fondom namijenjena. U svim ovim fondovima nalaze se ogromna sredstva, nekoliko stotina milijardi dinara. Očigledno je da je sistem namjenskih fondova odličan ekonomski (ne administrativni) instrument za raspodjelu nacionalnog dohotka, za usmjeravanje privredne i društvene izgradnje. Postoje, na primjer fondovi za industriju, za unapređenje poljoprivrede, za kadrove, za poboljšanje gradskog snabdijevanja, unapređenje trgovine i t. d.

Za poboljšanje snabdijevanja gradskog stanovništva Tuzle i Zenice, na primjer, predviđena je ove godine namjenska suma od više milijuna dinara. Od toga je samo neznatan iznos (u Tuzli oko 300 hiljada dinara) upotrebljeno u ovu svrhu, a ostatak (poveći iznos) uloženo je — u industriji. Poznato je da se sredstva namijenjena unapređenju poljoprivrede u mnogim kotarima i općinama također troše na druge potrebe. To je usporavanje politički poboljšanja životnog standarda. Navedeni primjeri nisu jedini u zemlji; to je običaj, ostatak ingradenog mentaliteta podizanja fabrika po svaku cijenu, pa i onda kada je ulaganje tamo nesumnjivo štetno.

Šta treba ovjue učiniti? Prvo, donijeti propise koji bi precizni-

je regulirali upotrebu sredstava iz svih namjenskih fondova i uvesti bolju službu evidencije koja dan, s predstavlja ozbiljnu slabost sistema; drugo, ojačati organa državne uprave, ne kao organa upravljanja, nego kao regulatorne organe koji bi sprovodili efikasiju kontrolu primjene zakona u privrednim odnosima, konkretno kontrolu trošenja namjenskih sredstava; i treće, to isto podvrgi kontroli organizirane javnosti, prvenstveno putem zborova birača, tako da javnost zna tko za što odgovara.

Kaže se da zborovi birača nemaju sadržaj rada. Pogledajmo, u vezi s tim, još koji primjer koji također ilustrira pojavu. Svinja od 150 kilograma plaća se poljoprivrednom proizvođaču Din 21.000, po 140 dinara kilogram žive vage. Tu istu svinju potrošač u maloprodaji plati, kupujući slaninu, svježe ili suho meso, mast i drugo, oko 38.000 dinara, dakle oko 80% više. Gdje je otišla ona ogromna razlika? Ili: kilogram kajsijske plaća se poljoprivrednom proizvođaču u Makledoniji 25 dinara, a u Zagrebu je iste kajsijske potrošač kupuje u maloprodaji po 115 dinara kilogram. Gdje je ogromna razlika? Za marža, akumulacija, transportni troškovi i slično iznose 400%.

Steta je dvostruka. S jedne strane, ustvari, napada sa dvije strane: ubija se poljoprivredna proizvodnja, a povećanje prinosa je prvi uslov za podizanje standarda; i neposredno ruši realna plaća radnika i službenika, čijem održanju i povećanju teži sva naša

ekonomska politika. Nije, dakle, dovoljno samo pravilno odrediti ovu politiku. Isto toliko je važno dosljedno je sprovesti u život.

Navedene konstatacije i primjeri očigledno pokazuju da postoje ogromne unutrašnje rezerve za poboljšanje standarda. Zborovi birača su forma organizirane javnosti. To je oblik kontrole od strane javnosti. Oni bi itelgako imali šta da raspravljaju kada bi narodni odbori kotara i općina i masovne organizacije, stajali na dnevni red ovakva i slična pitanja. Zašto zborovi birača ne bi vršili kontrolu trošenja namjenskih fondova svoje općine i kotara? Zašto se javno ne zatraži račun o tome gdje je otišlo onih 400% koliko je kajsijske (i ne samo kajsijske) potrošač platio skuplje? I da li prvo treba graditi luksuzni hotel, ili dom kulture i slično, ili prvo podizati voćnjake, unapređivati poljoprivredu uopće, podizati male radionice za prerađu proizvođača, da bi iz ojačane privrede rezultirao dom kulture i kazalište i drugo?

Podsjetimo se na još jednu stvar: odobravanje završnih računa, počev od narodnih odbora do Savezne skupštine, kod nas je manje više formalnost. A završni račun je, ustvari, javno polagan račun o utrošenim sredstvima nacije, o realiziranju ekonomske politike postavljene u planu. Neka, zaista, javnost, zatreži više računa od organa koji nikuju sredstvima. Naročito, u komunama i u kotarima gdje, uglavnom, i ima nezakonitih trošenja.

Velibor Popović

Poljoprivredni problemi

Aromatično bilje i naš krš

Područje našeg kotara zaprema površinu od 217.847 ha, od čega je obradivo nešto preko 55.000 ha, dok je ostalo krš i pašnjaci. Na tom području živi oko 160.000 stanovnika, tako da na jednog stanovnika otpada svega 0,33 ha obradive površine.

Prema jednoj statistici na području kotara ima oko 85.000 aktivnog stanovništva, od čega je 17.000 zaposleno izvan poljoprivrede. Znači, dakle, da 68.000 lica aktivno radi u poljoprivredi, tako da na jednog aktivnog stanovnika dolazi manje od 1 ha obradivih površina. Iz navedenog proizlazi da aktivno stanovništvo nije u potpunosti iskorišteno zbog toga, jer nema gdje da radi i da te male površine govore o niskoj ekonomskoj bazi, koja ustvari uvjetuje antisocijalistička shvaćanja i razne poroke na selu.

Postavlja se pitanje kako zaposliti taj višak radnog stanovništva. Dok su jedni mišljenja da izlaz treba tražiti u industriji i drugim komunalnim radovima, dotle drugi vide rješenje tog problema u podizanju vinograda i voćnjaka. Međutim, malo se tko interesira za uvođenje aromatičnog bilja, iako je to upravo jedno od glavnih rješenja u pitanju podizanja privrede sela i zaposlenja radnog stanovništva.

Industrija još nije u stanju, a niti će to biti za duži period, da apsorbira čitav višak radnog stanovništva sa sela.

Vinogradarstvo ima perspektivu jedino u ravničarskim krajevima, dok se predjel krša uglavnom napuštaju. Voćnjaci, istina mogu uspjevati, ali je tu potreban duži vremenski period pa da se na bazi voćarstva podigne životni standard.

Radovi oko uzgoja aromatičnog bilja (lavande, buhača i t. d.), obavljaju se u vrijeme kad drugih poslova nema. Iskustvo Hvarana to najbolje potvrđuje. Ali nije sve u tome. Ima tu nešto mnogo važnije, a to je neobično velika rentabilnost aromatičnog bilja. Ono i na zapuštenom kršu daje jednako, a često i veće prihode od vinograda i voćnjaka na ravničarskom području.

Kad se uporede troškovi proizvodnje i prinosa aromatičnog bilja (koji se osnivaju na iskustvu Hvarana i kalkulacijama poduzeća »Biljana« iz Splita) sa proizvodnim troškovima glavnih poljoprivrednih kultura našeg

područja, onda se tek vidi koliko je rentabilniji uzgoj aromatičnog bilja.

Neka brojke govore. Za vinograd na površini od jednog hektara krša troškovi proizvodnje iznose 121.400 dinara, dok je prinos 112.000 dinara. Dakle, čisti gubitak U ravničarskim područjima troškovi su isti, ali prinos iznosi svotu od 160.000 dinara. Tu je dobitak od 38.600 dinara. Kod plantažnih vinograda proizvodni troškovi za jedan hektar su 186.200, ali je prinos 400.000 dinara, odnosno čisti dobitak se penje na 213.000 dinara.

Troškovi kod maslinjaka iznose 27.800, a prosječni prinos je 67.200 dinara, što znači da je dobitak 39.400 dinara, dok kod modernih plantažnih maslinjaka dobit iznosi čak 253.000 po jednom hektaru.

Proizvodni troškovi za pšenicu iznose 11.600, dok je prosječni prinos na našem kotaru 36.000 dinara. Dobitak je, dakle, 24.400 dinara. Naravno, da bi boljom obradom prinos bio daleko veći i dobit bi tada iznosila 54.000 dinara.

Kod lavande, međutim, proizvodni troškovi na 1 ha iznose 86.000, a prinos čak 420.000 dinara. Čista dobit je, dakle, 334.000 dinara. Buhač na jednakoj povr-

šini daje dobit od 132.000 dinara. Izvanredna rentabilnost je karakteristika i ostalog aromatičnog bilja.

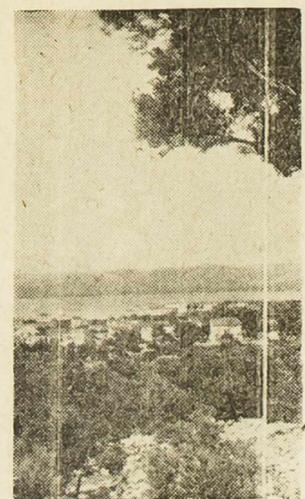
Potrebno je također naglasiti da vinograd daje prinos nakon 4—5 godina, voćnjaci nakon 10, 15 pa i više godina. Aromatično bilje, međutim, daje prinose prve, druge i treće godine, a četvrte je berba u punom jeku. Vinogradi i voćnjaci u dobroj mjeri zavise o vremenski prilikama, dok je aromatično bilje daleko otpornije prema hladnoći i suši. Upravo zbog velike otpornosti tog bilja, potrebni su meznatni izdaci za zaštitna sredstva što nije slučaj kod vinograda i voćnjaka. U odnosu na vinogradarstvo, uzgoj aromatičnog bilja je relativno lak posao, koje uglavnom mogu da obavljaju odrasla djeca, žene i stari.

U radu na populariziranju uzgoja aromatičnog bilja i poduzimanja u tom smislu konkretnih mjera, jednu od najznačajnijih uloga treba da odigraju opće poljoprivredne zadruge i naši stručni kadrovi. Zadruge bi nabavile sjeme i sadnice, a također bi osigurale preradu i otkup. U početnim akcijama trebalo bi davati na kredit sjeme i sadnice klubovima naprednih gospodara. Zadruge, osim toga, treba da angažiraju sva svoja sredstva u cilju davanja stručnih uputstava, odnosno da pozivaju agronome koji će pomoći u ispitivanju i pripremanju zemlje kao i uzgoja pojedinih kultura.

Naše selo upravo na tom polju mnogo očekuje od zadruga i poljoprivrednih stručnjaka, ali, nažalost, jedni i drugi dosad nisu shvatili svoju ulogu u tom pogledu. Mali je broj onih zadruga koje imaju svoje perspektivne planove u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje i uvođenja novih kultura. I sami agronomi ne pokreću i ne rade, bar ne u dovoljnoj mjeri, na uvođenju ovih kultura.

U svakom slučaju naši agronomi mogli bi poraditi preko svog stručnog udruženja i organa narodne vlasti da se posjeti Hvar i Milna, pa da na licu mjesta proūe tamošnja iskustva na uzgoju aromatičnog bilja. Osim toga, oni bi mogli da organiziraju stručne diskusije u cilju uvođenja tih rentabilnih kultura i na područje našeg kotara.

Roko Frkić

Pogled na Murter

„Zašto ukinuti brodogradilište u Crnici“

Povodom članka koji je objavljen u „Sibenskom listu“ od 9. siječnja 1957. pod naslovom „Zašto ukinuti brodogradilište u Crnici“, molimo Vas, da u narednom broju izvolite oštampati ovaj ispravak.

Našem poduzeću, kao pomorsko-privrednom poduzeću, osnovna i glavna djelatnost je transport tereta i putnika motornim jedrenjakima. Kao sporedan pogon uklopljeno je ranije postojeće brodogradilište. Tokom višegodišnjeg iskustva, pokazalo se je da su pomorska privredna brodogradivna industrija nespojive jedna sa drugom, jer je problematika jedne i druge privredne djelatnosti potpuno raznolika. To je osnovni razlog koji je utjecao na formiranje odluke o odvajanju brodogradilišnog pogona od našeg pomorskog poduzeća. O ovom problemu, konzultirani su svi nadležni faktori, traženi su različiti modaliteti rješenja, pa je kao najpogodnije, donesena odluka o pripajanju ovog pogona brodogradilišnom poduzeću „Ivo Vodopija“ u Betini, time da ovo poduzeće pruži izvjesne garancije, da će podržavati brodogradivnu djelatnost u Sibeniku. O ovome su vodeni pregovori između poduzeća „Ivo Vodopija“ i nadležnih organa NO općine Sibenik, pa nakon što su oba radnička savjeta, našeg poduzeća i „Ivo Vodopija“, prihvatili ovakovo rješenje problema, pitanje je konačno riješeno.

To rješenje posmatrano s opće-privrednog stanovišta je najpovoljnije za razvoj privrede naše komune. Danas postoji konjukturna u brodogradivnoj industriji, što najbolje svjedoči razvoj manjih brodogradivnih poduzeća, kao u Trogiru, Korčuli, Lošnju. Puntu na otoku Krku i sl., a ču se i ne govori o velikim poduzećima u Rijeci, Puli i Splitu. Poduzeće u Betini, još uvijek zaostaje za manjim poduzećima, i pripajanjem ovoga pruža mu se mogućnost jačeg privrednog zamaha. Možemo računati, da ćemo u skoroj budućnosti moći imati u Betini jedno jako brodogradivno poduzeće, od kojeg će imati značajne koristi ne samo naša komuna, već i čitava zajednica.

Dosadašnji naš pogon u Crnici lociran je tako, da nema mogućnosti za daljnji razvoj. Brodogradivni teren je vrlo malen, stješnjen između parcela privatnika, ne može čak ni da postavi ogradu, jer prema rješenju nadležnih treba da bude ostavljen slobodan prostor trećim licima za prolaz preko brodogradivnog terena. Na onim mjestima, gdje se mogla postaviti ograda, uprava je postavila, ali neki, vjerojatno zainteresirani, po noći bi porušili a neki su izjavili otvoreno, da će porušiti svaku ogradu, koju Uprava odigne.

Prema regulacionom planu, na dosadašnjem terenu brodogradilišta predviđena je izgradnja objekata druge vrste.

Ove pojave sa jedne strane onemogućavale su ulaganje bilo kakvih investicija, a koje su nužne, ako bi taj pogon trebao da u brodogradivnom smislu zadovoljava potrebe našeg poduzeća, jer brutto produkt ovog brodogradivnog pogona, prema brutto produktu ostale privredne djelatnosti

OTVOREN OMLADINSKI DOM

U Skradinu je na svečan način otvoren omladinski dom, za što je osobito zaslužna organizacija Narodne omladine. Dom posjeduje nekoliko kuhinjske, kao i rekvizite za stolni tenis. (S. V.)

ZDRAVSTVENI TEČAJ ZAVRŠIO RAD

U Vodicama je završio rad zdravstveni tečaj seoske ženske omladine. Budući da za ovakve tečajeve vlada velik interes, to su u Vodicama ovih dana otvorena još dva tečaja. Za razliku od dosadašnjih, ovaj tečaj imao je najviše uspjeha. Omladinke su redovito pohađale tečaj, koji je održavan triput tjedno. Pored zdravstvenih predavanja, održano je i više političkih informacija.

TEČAJ U PRIMOSTENU

Mjesni odbor Crvenog križa organizirao je zdravstveni tečaj za žensku seosku omladinu. Tečaj pohađa 25 djevojčica. Predavanja se održavaju svake nedjelje po dva sata. (A. G.)

nosti našeg poduzeća, manji je za preko petnaest puta. Sa druge strane, ove pojave namećale su posebnu problematiku upravi poduzeća, kao i mnoge druge, tako da je to išlo na štetu osnovne privredne djelatnosti kolektiva.

To su bili osnovni razlozi iz kojih je naše poduzeće tražilo da se brodogradivni pogon u Crnici izdvoji, pa da se formira ili novo poduzeće ili uklopi u neko postojeće. To znači, da mi nismo tražili, niti tražimo ukidanje toga pogona, već jedino i isključivo, da se izdvoji od našeg poduzeća. Tendenciozni su i netačni razlozi navedeni u članku, da se glavni motiv sastojao u nerentabilnosti ovog pogona. Pogon nije pasivan, već aktivan, što nadležni organi mogu uvijek pregledom knjige poduzeća ustanoviti.

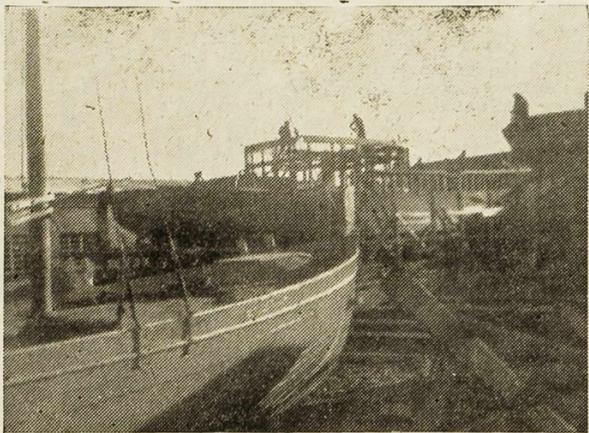
Postavivši tako netačnu postavku u članku se nižu daljnje netačnosti, da bi se potkrijepila osnovna netačnost.

Tako da netačno iznesena stvar sa gradnjom jedrilice dr. Cukrova. Isti je zatražio ponudu za izgradnju jedrilice kod našeg poduzeća, „Labuda“ u Splitu i „Ive Vodopija“ u Betini. Njihove ponude su bile niže od naših, pa je ipak prihvatilo našu, radi mogućnosti pregleda radova, lakše nabave materijala i t. d. Pre-

datim, m/b „Vodice“ koštao bi poduzeće mnogo više, sa nosivošću manjom za 50 tona, o čemu postoje dokumenti. I to pitanje razmatrano je na sastanku radničkog savjeta, koji je donio svoju odluku u pogledu ovog broda.

Bez ikakve stvarne podloge u članku se tvrdi, da je staro željezo prodano nekom privatniku umjesto poduzeću „Sabirač“ u Sibeniku. Ovo željezo je poduzeće prodao slovenačkom poduzeću preko njegovog službenika Milolovića za istu cijenu, po kojoj željezo plaća „Sabirač“, ali je poduzeće „Sabirač“ tražilo da mu se roba dostavi fco obala, a Milolović je platio po istoj cijeni fco skladište. Ovome nije potreban nikakav komentar.

Čudno je svačanje izraženo u članku, da bi poduzeće raspolagalo nesavjesno sa nekom „nacionaliziranim imovinom“. O takvoj vrsti imovine poduzeću nije ništa poznato. Poduzeće ima osnovna sredstva i ona se zovu osnovna sredstva bez obzira kojim putem su stečena i predana poduzeću na korištenje. U koliko se pod tim pojmom misli na kovački nakovanj odnosno kovačku vatru, riječ je o predmetu koji je potpuno rashodovan, a ipak predan kao alatka.

Brodogradilište u Betini

ma tome, tu se ne radi o nikakvoj rđavoj kalkulaciji, a još manje, da bi postojala kakova nesvjesna ili svjesna griješka poslovođe i komercijalne službe, a nije istina, da bi radnici bili postavljeni u vrijeme zaključenja ikakav pregovor kalkulaciji ili ugovoru.

Nije istinito prikazano ni popravljavanje broda Ante Živkovića, koji da je mjesto 70.000 isplatio samo 45.000 Din. Naprotiv je istina da je za izvršene usluge isplatio 65.504 Din.

Netačno je prikazan i slučaj sa brodom „Žirje“, jer se ne radi o brodogradivnim radovima na tom brodu, već o nedostatku dijelova motora, koje je poduzeće moglo nabaviti samo u inozemstvu, a za to nije imalo deviznih sredstava.

Brod „Prvić Luka“ preuzet je od našeg poduzeća putem prijepisa osnovnih sredstava, a svakome je poznato tko se bavi privrednim pitanjima, čiji se osnovna sredstva ne mogu prenositi bez pristanka radničkih savjeta odnosnih poduzeća, što je uslijedilo i u ovom slučaju. Rentabilnost ovog broda očituje se kroz njegov ostvareni brutto produkt za razdoblja od puštanja u saobraćaj, i uloženi sredstva amortizirat će se daleko prije određenog amortizacionog roka, Me-

Nije nužno naročito objašnjavati neistinitost tvrdnje o neozbiljnosti direktora poduzeća za pogon brodogradilišta, jer direktor posvećuje svakodnevnu pažnju i tome pogonu kao i ostalom radu poduzeća, u direktnom kontaktu kao i preko odgovornih službenika, a prema mogućnostima, koje mu stoje na raspolaganju.

Na koncu, interesantno bi bilo znati imena tih predstavnika radnog kolektiva, koji su dali te podatke. Možda bi se otkrilo, da se iza plašta socijalističke zabrinutosti kriju lični sitnopojsednički interesi kojega pojedinca. Uostalom, ako bi bili točni navodi iz članka, radni kolektiv brodogradilišta, trebao bi biti zadovoljan, što kao pogon — dakle u istom svojstvu — prelazi u drugo poduzeće, iste privredne djelatnosti, u kome će svojim radom i zalaganjem na poslu moći zajednici pružiti veće koristi nego dosad.

Obalna plovidba „Sibenik“ Sibenik

Primjedba: Navodi, koji su iznijeti u napisu objavljenom u prošlom broju lista, nisu mišljenje redakcije, već je to sadržaj članka, koji je potpisan od trinaestorice članova radnog kolektiva brodogradilišta u Crnici.

— Može li se ovo očima virovati!? reče, krsteći se, Srdar. Je li ovo smeteni Bukar? Je li čovik, ili pas?

— Brzi su Bukovčani, oca im njovali veli Boban. Ali je ovo jošte priko izma! . . . Konj i Bukar prolješee ispred cijeloga niza kuća, pak savise už rieke. Fratri, daci i sluge, prepriješee između vignja i madupnice, te stadoše prema vodi.

Sad videse drugo čudo. Kad je konj dopro do neke vrbe, prepriješee se, šta li, pak poskoči malo na stranu, a u taj mah Bukar mu uplete prste u grivu, pak skoč na nj, polegnu se i potera ga u sav trik krajem ostrva, te ga izgubiše s očiju.

— E, ovo je za pripovist! veli Bakonja, udarajući se rukom po stegnu. Da može vaiki binjadžija biti ko mu drago, a ne smeteni Bukovčanin! E, ovo je za pripovist! . . .

Svi zagrajaše, pak prekidoše, videći, gdje Kulaš mrtvuljasto krače pod Bukarom. Iz konja je curio znoj, a konj sar ne izgubi onaj vijenac luka oko vrata, ni ožeg za pasa.

— A si ga ukrotija! . . . A si soko! viču mu drugovi.

— Je li ga? je li? Ja ka' velju . . . Nosi te vrag, beštijo! progovori Načvar, koji jedva dođe k sebi od čuda. Nagrdi mi konja, beštijo! Uvedi ga, Skeljo, i istari dobro! . . .

— Je li ja? je li? Ja ka' velju . . .

— Ma da nisi ti onaj iz Zelengrada, što može skočiti iz bačve u bačvu? pita ga Srdarina.

Svi se načetaše oko njega.

— Kako to? reče gvardijan.

— Ma priča' mi je fra Martin Karinjaniin, koji je bija parok u nji' da u Zelengradu biše čovik, koji je mora' uteći konju najbržemu i da je moga' trupački skočiti iz bačve u bačvu! . . .

— E, šta bi ga zna', kazaj' mi je i ime, ali sam za boravija . . .

— Da nisi ti taj, Grgo, bolan? . . . Kaži, je si li?

— Je li ja? je li? Ja ka' velju . . .

— Nemate našta pitati ga zašto! umiješa se Trtek. Nikada van ne će odgovoriti na ono, što ga pitate, nego se onda više smete . . . Puštite vi mene! . . . Slušaj, Grgo. Ako si kajpak skočiti iz bačve, ajde recimo i na ledinu, a ne u drugu bačvu, daće ti duovnici platu! . . . Očeš li?

Grgo se češljaše, a vede mu zatrepčaše.

— Daćemo mu i dvi plete! reče Teika.

— I tri! prida neki.

— I šest! . . . Šest tvrdi' pleta! prekide Srdarina.

— Čuješ! Šest tvrdi' pleta, jedan ne bije! Ajd! ajd! — pa ga odguraše pred madupnicu, gdje sluge izvaljaše jednu bačvu, otprilike petnaestru i uvališe ga u nju.

— Daklenka: op! viknu Dundak.

Bukar promoli crnu glavu.

Kako je Pjevalica izliječio fra-Brnu

— Doli! doli! viču svi. Čuñi, pa: op!

— Ja bi nasto reka! zavnuju Bukar i bačvu.

— Ja reci: sta je!

— Ja ka' velju, ako pribijem gnjate . . .

— Pa biće tvoje: nekaj te vrag izuera se Srdarina. Kad si već tu, moras skakati, ili obo s omaja. Ajde: op!

Bukar izteče trupački i stade pitivo priča njima.

— Bravo!!! viknu najprvi gvardijan, plješćući rukama. Svi zaplijeskaše i dadose mu u mah novce . . .

Popoone se i daci obukoše u maskare, te zajedno sa slugama manitahu sve do prvih maducova, a tada se izmise i preobukoše, pak svi podoše u crkvu na oprosnu molitvu. Iz crkve sluge podoše u staru madupnicu, gdje im Balebagan bjese spremno masnu večeru i vina izobilja. Malo dočnje dođoše i natri i daci, pak sjedose napose, iza prijeklada.

Boban, tepajući, nazdravi gvardijanu. Bujas — maličak i on veseo — oslobodi se — pak ponuka Bukvara, da on napije.

Grgo oči zakrvavile, ljulja se, pak započe zdravicu, bez glave i repa, već kako on mogase. Fratri se previjahu od smijeha.

Tako je trajalo do ponoći, a tada je red bio da zazvone zvona, znak da počimlje veliki post. Sluge, kolijevajući se, podoše, i ponijehše Bukara, jer nije već znao za sebe.

Balebagan ih isprati i zaključa vrata na manastiru — pak se utiša sve.

Bakonji bučeahše glava, kad se probudi i sjede na svojoj postelji, pak dohvati sud i popi po oke vode u dušak, jer mu gorase u utrobi. „A da kako mora biti Bukaru!“ pomisli on, pa se stide smijati, sjetivši se svih jučerašnjih lakrdija. Zatim lagano ustade i primače uho ka ključanici, da čuje, baklja li se stric na krevetu. Načvar je snažno disao i poltino ječao kadikad, po čemu se znao, da slatko spava. Pogleda na časovnik, a tome prva ura dana, po fratarskom načinu, ili šest ura od ponoći. On se obuče brzo, ali bez vandanja, uze sud, crkveni ključ tisu za pas, te izade.

Bjese se počelo prozirati. Nebo se navunilo; od mora duvaše silna bjelozujina, što probija vjagrom i debele zidove. Bakonja teškovoljan popostajja malo na trijemu i jedva se nakani da zakuca na gvardijanovu vrata, da primi ključ od avlije, pa kroz požačku i vjetruštinu, stize pred crkvu i odzvoni budionicu, dva puta dulje no obično, jer bjese prvi dan velikoga posta. Odatle, jednako nesveso, otide na česmu, gdje sjede i zakloni lice rukama, pak se počeo moliti: — Bože i sveti Vrane, oprostitute mi moje nepodopštine! (Ovu riječ bjese naučio u manastiru). Dajte mi vremena, da se pokajem, da postajem dobar dijak, prije nego li stric dozna moju krivicu! . . . A ako li Vra dozna sve, pak me istira, utopiće se, a kući ne ću, viruj mi, moj lipo sveti Vrane! . . . A ti znaš, ko me naveja, da se skitam po noći, da gledam, kako se tvoja muka krađe! A ja ne bih nikad sam na tu misa' doša', nikad, li! . . . Džekle, smilujte se, Bože i sveti Vrane, menika grišniku! . . .

Da je u njegovoj vlasti bilo, po svoj prilici, ne bi se on toga časa smilovao svojim drugovima, ni slugama, osim Bukara, pa ni fratrima, osim strica i Srdarine, — nego bi ih svih rado u

Krki podavio, a najradije Truka i Bobara, za koje nekad misljaše da su čestiti i duševni ljudi. Hredoći mu se i Stipan, a sad crni i od davoia, jer taj maniti Kotaranim bjese začuñak svake »nepodopštane«. Pa ona stade misliti o svemu, što je doživio u četrnaest mjeseci i stide ispodređavati ono, što je nekad mislio o manastiru i manastirskoj čeljadi, s onim, što je sad znao . . .

Nekoliko kapljica dažda pade mu na ruke, te se prenu iz sanjarije i počeo se umivati, sapčujući, što je često od strica slušao:

— Okropišu men isposom i očistu se . . . Umiješaji men i pače sniga ubilju se!

Pa zahvaćajući pune grsti hladne vode, ispijka dobro svu glavu, šiju i grudi, i gle! odjednom mu pade teška guka sa srca! odjednom mu se duša umiri! Odisaj ga je andeo okropio i umio od bezakonja, čuvši njegovo iskreno kažanje. Bakonja pogleda put istoka, gdje iza brde-ljaka i kroz oblaciine sunca cinku. Pogleda svuda oko sebe i učini mu se, da su glavice i stabla i kukovi — i sve stvari, što mu bu,ehu pred očima, nekako kao zamisljenje i ozbiljne, kao da sve priroda osjećaše, da je nastao časni post, doba kažanja i velikih i teških molitvi. Bakonja, potresen do dna srca, prekrsti se i pokloni prema suncu, pa hitrim korakom vrnu se natrag, misleći o lijepim službama crkvenim uz post, zamisljajući sama sebe, kad bude velike nedjelje pjevao muku gospodinovu u punoj crkvi, a proljetni miris bude diopirao s dvora. Prikovodani pitaju: je li ono mali Jerković, što onako lipo piva? . . . Alaj mu vira, brate! . . . Bakonji sve kika rastijaše na tu pomisao, pak se toliko udobrovolji, da se iz daleka javi Dundaku, koji goluzdrav bjese izišao pred madupnicu. »Ta i oni su kršćani! Ispovidice se, pa će im Bog oprostiti! . . . A kako bi bilo, da otidem onamo, da i' porabudim? To bi prva korist bila, što bi jutros moga' učiniti manastiru! Baš da odem!«

Bakonja ostavi sud pak otrči pred madupnicu. Dundak bjese ostavio otvorena vrata, ali se miliko ne mikaše. Bakonja ih zaokupi:

— Cobani! Kovaču! Mlinaru! Dizite se! Sunce je granulo! Skeljo! Ustaj i probudi Grga!

Neki promrmolijaše nešto, ali ni jedan ne skoči na noge.

Vraćajući se, Bakonja se živo sjeti jučerašnje trke i skakanja Bukarova. »Nema ti, vrate, što Bukovčani!« počeo se razgovart sam sobom. »Promisli, ovaj smetenjak, on je jedan s reda, pa šta je kadar učiniti! A da kakvi su oni, što bi čovik proba'! . . . Skočiti iz bačve, to je mnogo, ali skočiti iz bačve u bačvu, to je primingo, a Srdar se kune, da je istina! . . . Pa ono, što je sinoćke priča' gvardijan da je svojim očima gleda'! U Obrovcu, veli, na sajamu, jedan rišćanin iz Bukovice prinija je natovarena konja preko Zimanje! Lipo, veli, podvija mu se pod tribu!« pa mu prikupija sve četiri noge, pa ga odgura na plećima, pa ga prinija s kraja na kraj

mosta! . . . A i Grgo kaže, da njihov kovač može u rukama slomiti najbolju potkovicu! . . . Pa zar nisu ti Bukovčani zmajevi ljudski? E, jesu, brate! Ma ću i ja naučiti da skočam na konja, kad trči, pa obe noge slomija! . . . Bakonja se ustavi kraj suda, pa gleda sebe kako trči uporedi s konjem, pa odjednom dapać na nj! To biva o proštenju, pred mnoštvom naroda, a svjetina mu pljacka rukama i svak uzvikuje od čuda. Zatim Bakonja nareduje, da se izvalja u dvije bačve velike, svakaj viša od čovjeka, pak ude u jednu, pak iz nje skoči u drugu. Tada se narod čisto pomami, jer su Dalmatanci mnogo zanešeni za tim rabotama! . . .

Kad se sagnu po sud, ode mu pogled put konjuške, te vide da su vrata privvorena. Opet ostavi sud i zabortavi na strica, pak poteče onamo. U taj mah udari dažd. Bakonja gurnu u vraga i s praga počeo tepati: »Kujas! a da si, moj Kujas!« jer mu konj poznavaše glas, te bi mu se uvijek odazvao ržući. Ali mu se »Kujas« ne javi. Bakonja ude i vide . . . pravije da rećemo ne vide ni Kulaša, ni Brnjasa Brdareva, ni Dorata Blitvareva, ni Vranca Vrtirepova, ni dva najbolja tovarna Konja. »A di su ostali?« zapita Bakonja. One četiri mrcine, što grizahu iz jasadu, pogledaše ga zlovolno, pak obrnuše glave od njega, kao da čahu reći: »Nas ne pitaj!« Bakonja, kao bez duše, otrča k madupnici. Hljiljaca mu misli proleti kroz glavu a jednu ustavi. »Baće onaj smetenjak uzveo i' da i' pere!«

Sluge se oblačahu i mijahu.

— Di je Bukar? jedva izgovori.

— On se, brate, zagna u san, pak mu ostaje jošte komad, dokle dopre do kraja! veli Skejo.

Tada Bakonja prikupi svu paru i svu snagu, pak se izdera, da je svima u usima zazvonio:

— Nije do šale, zlo vam jutro! . . . Brzo van, nestalo je konja! . . . Razumite li? . . . Konjuška je otvorena i nema četiri sedkianika i dvije sejsane!

Razumješe, bogme, pa potekoše za njim. Konja nema, ali brava nije razvrtana.

— Ti si, Skeljo, zaboravija zaključati sinoć! reče kovač.

— Nisam ja, nego Bukar je zaboravija . . .

— Mući, beštijo! viknu kovač. »Bukar je zaboravija!« A nismo li ga ponili sinoćke mrtva? . . . Nego, ja mislim, da nije zla. Konji ne bih privremeni, a vrata otvorena bila, pa pošli k vodi. Ajdemote tragom! . . .

Zemlja je bila vlažna, te se tragovi jasno raspoznavahu, ali među konjskim kopitima bježe i ljudskih stopa. Zaista! tragovi idahu k vodi, ali do vode ne bjese ih ni na lijevo, ni na desno.

Svi se ukočanjili.

— Ma kako je ovo? pita Bakonja.

— Potopili se, na moju dušu! počeo Dundak, trljajući crvene oči. Dojadio im život, pa lipo složno i dogovorno rekli: ajde da se utopimo! I što rekli, to izvršili, ka što jeto vidite . . .

— Ti se šališ, kad nije do šale! . . .

Na to Dundak udari u smijeh i povrnu:

— A da šta ću drugo, kad ođete da beneta-te? Vidite lipo konjski trag, ali vidite i bose stope prikovodana, a vidite i govde papke . . .

(Nastavit će se)

Šibenik kroz tjedan

g r a d s k a k r o n i k a

NARODNO KAZALIŠTE

Subota, 19. I. — POBUNA NA CAINEU — gostovanje Narodnog kazališta iz Zadra.
Nedjelja, 20. I. — UZORAN MUŽ — gostovanje Narodnog kazališta iz Zadra. Početak predstava u 19.30 sati.

KAZALIŠTE LUTAKA

Nedjelja, 20. I. — SKOČICA LOPTICA — predstava za građanstvo. Početak u 16 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera Zapadnonjemačkog filma u bojama — **PIROSKA** — Dodatak: Filmske novosti br. 1. (do 19. I.)
 Premijera američkog filma — **OSVETNICI** — Dodatak: Filmske novosti br. 2. (20—24. I.)
SLOBODA: premijera engleskog filma — **JA I GOSPODIN MINISTAR** — (do 17. I.)
 Premijera sovjetskog filma u bojama — **VESELE ZGODE VOJNIKA BROVKINA** — (18. do 20. I.)
 Premijera poljskog filma — **FREDERIK CHOPIN** — (21. do 24. I.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 19. I. — I. narodna ljekarna Ul. Božidara Petranovića.
 Od 20—23. I. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

RODENI

Boris, sin Krešimira i Kate Ninić; Slavko, sin Računica Anđe; Marija, kći Lazara i Ljubice Mrdalj; Milorad, sin Jugoslava i Anke Juričev-Tabakin; Ante, sin Josipa i Miloslave Miliša; Zarko, sin Stanka i Mare Alviž; Zdeslav, sin Slavka i Janje Slavica i Sonja, kći Vinka i Vinke Šare.

VJENČANI

Željko Ante, vojni službenik — Vučković Vjekoslava, službenik; Superba Mile, radnik — Slavica Milica, domaćica; Santić Josip, konobar — Zanze Katica, domaćica; Baresin Ivan, zemljoradnik — Sladoljev Ljubimira, domaćica; Garma Tome, radnik — Kalabrić Nevenka, domaćica; Prebenda Milan, radnik — Tanfara Tonka, domaćica; Lucić Mirko, zemljoradnik — Labor Kate, domaćica; Rudan Jakov, st. vodnik I. klase — Krnić Ana, domaćica; Aužina Paško, radnik — Živković Zorka, domaćica i Živković Tomislav, zidar — Živković Zorka, domaćica.

UMRLI

Berić Milan p. Petra, star 58 god.; Šumonja Danica Ivanova, stara 22 god.; Jaram Antula r. Gović, stara 73 godine; Gović Antula r. Tanfara, stara 83 god.

Knin

RODENI

Todor, sin Svetozara i Duke Babić; Jasminka, kći Ivana i Anje Jelić; Nada, kći Dine i Milke Jarić; Mileva, kći Stevana i Stane Samardžija; Ante, sin Ivana i Boje Ciovarić; Stana, kći Dušana i Anice Radlića; Nada, kći Tome i Boje Bačurina; Cedo, sin Stevana i Ljubice Račić; Zdravko, sin Nikole i Anđe Bjedov; Nikolina, sin Jovana i Jelke Milanković; Ljubo, sin Spire i Jovanke Cenić; Jelena, kći Stevana i Anđe Vidović; Milorad, sin Save i Milice Korolija; Miloš, sin Milana i Anice Keštur; Milka, kći Marije Đurđević; Ivan, sin Filipa i Milke Varnica; Mijo, sin Ivana i Boje Radić; Anka, kći Đurđa i Olge Medić; Zdravka, kći Josipa i Marije Gambroža; Desanka, kći Dušana i Milice Lazić; Milorad, sin Mirka i Stane Milić; Anka, kći Milana i Marije Ugrčić; Srećko, sin Jovana i Milice Kabler; Slobodan, sin Đorđa i Ljeposave Zelić; Anđeljka, kći Ljube i Ružice Tošić; Nikola, sin Tedora i Đurđije Bojić i Radojka, kći Laze i Draginje Popović.

VJENČANI

Moltar Đuro, tesar — Marić Milica, domaćica; Đujić Momir, obručar — Kolundžija Olga, domaćica; Borovnica Rađe, radnik — Bjelečić Simeuna, domaćica; Đurđević Mirko, službenik — Šumanović Marija, struč. učiteljica; Grčić Veljko, mehaničar — Milanović Anđa, radnica; Marić Filip, stolar — Marić Slavka, šankista; Vučković Dušan, stolar — Knežević Milka, domaćica i Arula Jovan, otpisnik vlakova — Marić Kovičica, domaćica.

UMRLI

Rusić Nikola, pok. Jovana, star

Zašto nema butan plina

Na primjedbe nekih građana da se u Šibeniku ne može nabaviti butan plin, obratili smo se s tim u vezi poduzeću »Jugopetrol«, koje nam je dalo sljedeću informaciju:

U našoj zemlji butan plin se proizvodi u tri tvornicama, ali sa dosta smanjenim kapacitetom, tako da ni izdalek one ne mogu u dovoljnoj mjeri snabdjeti sve potrošače. Na našem užem području (naročito Primošten) se svega oko 150 domaćinstava koristi butan plinom. U planu je izgradnja triju plinara u NR Hrvatskoj, i to u Puli, Osijeku i Splitu. Ova posljednja moći će redovito snabdijevati na području Dalmacije do 30.000 potrošača, s tim da će se taj plin u mjestu izvan Splita transportirati cisternama. Ova ispostava raspo-

laže sa veoma malim količinama butan plina, kojim uglavnom snabdijeva Opću bolnicu i još neke ustanove.

VI. GODIŠNJA SKUPŠTINA KOTARSKOG ODBORA SAVEZA BORACA

U prostorijama Kotarskog sindikalnog vijeća održat će se u četvrtak 17. o. m. j. VI. godišnja skupština Kotarskog odbora Saveza boraca NOR-a. Početak u 9 sati ujutro.

GODIŠNJA SKUPŠTINA KOTARSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA

U subotu 10. o. m. j. održat će se II. godišnja skupština Kotarskog sindikalnog vijeća Šibenik. Skupština će rad započeti u 8 sati ujutro u prostorijama Vijeća.

PRVE SNJEŽNE PAHULJICE

Poslije nekoliko lijepih dana ponovo je naše područje zahvatio val hladnog zraka. Od subote naovamo minimalne temperature pala su do ispod nule. U ponedjeljak navečer pojavile su se i prve pahuljice snijega, koje su i jutros počele padati. Dakle ovo javljamo nad gradom pada gust snijeg. Uz pojačani sjeverni vjehar jutros je zabilježena najniža temperatura u ovom mjesecu. Ona je iznosila - 2,5 stupnjeva Celzusa. Meteorolozi predviđaju i dalje promjenljivo vrijeme.

KRETANJE BRODOVA

Brod »Romanija« isplavio iz luke 10. I. za luke Sjeverne Evrope sa teretom od 650 tona rafiniranog olova i oko 1000 tona kaustično-pečenog magnezita. Brod »Užice« isplavio 12. I. za Siriju, ukrcavši prethodno izvjesne količine betonskog čelika i bukove građe. Brod »Split« krcao je veću količinu bukove građe, sandučnih dijelova i drvene galerije, te je isplavio za Englesku. Panamski brod »Blue Belle« isplavio 12. I. sa teretom od 1200 tona kromnog koncentrata i isplavio za luke Svedske. Domaći brod »Sivas« nalazi se pod ukrcajem u šibenskoj luci. Brod krcan 1500 m³ sandučnih dijelova i jelovine za Izrael.

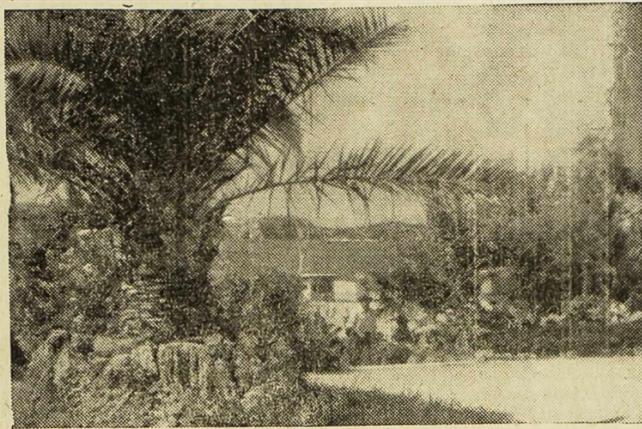
SA TRŽNICE I RIBARNICE

Usprkos manjoj ponudi cijene pojedinih poljoprivrednih proizvoda ostale su gotovo iste. Krompir se prodavao po 20 Din kilogram, zeleni kupus 36, kiseljak 54—66, kisela paprika 120, crveni luk 88, bijeli luk 170, mrkva 50, salata 66, blitva 35, grah 58—74, jabuka 58, naranča 260, limun 260, jaja 23 dinara komad i maslinovo ulje po 400 do 450 dinara litra.

Na gradsku ribarnicu dovezene su i prošlog tjedna male količine ribe.

ISPRAVAK

U prošlom broju u napisu »Doprinos za socijalno osiguranje društvena obaveza«, pored ostalih, objavljeno je i ime Bruna Kapelija, koji je, kako doznajemo, već ranije dao pismenu obavezu Zavodu za socijalno osiguranje da će dugujući iznos uplatiti u dogovorenom roku. Da on do danas nije mogao tu obavezu izvršiti, razlog su neke objektivne teškoće.

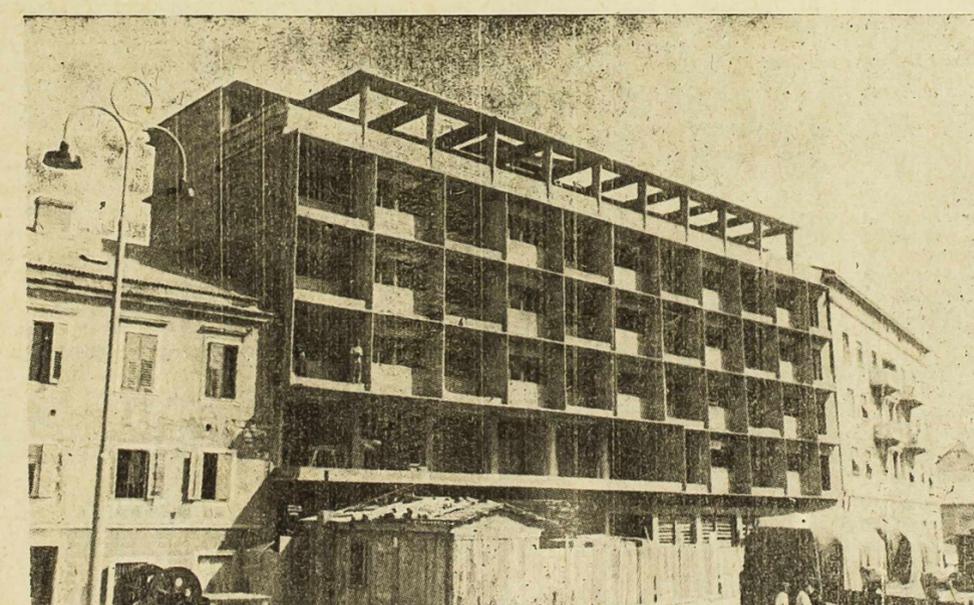

Iz Društva inženjera i tehničara Obavijest

Općinski centar za unapređenje domaćinstva u zajednici s društvom »Savremena žena« u Šibeniku otvara Savjetovalište za domaćice u prostorijama Ženske stručne škole.

U savjetovalištu će vršiti dežurstvo stručne učiteljice domaćinstva, koje će domaćicama staviti na raspolaganje odgovarajuću stručnu štampu, knjige i časopise, te istovremeno izdavati usmena uputstva sa područja domaćinstva, nauke o ishrani i kuhanja.

Savjetovalište će raditi svake srijede od 9.30 do 11 i od 17.30 do 18 sati. Uprava Centra

Novog radnja na obali

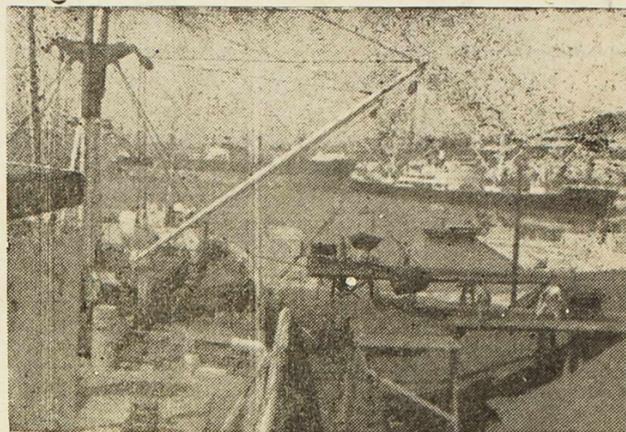
47. god.; Zdravka, kći Josipa i Marije Gambroža; Desanka, kći Dušana i Milice Lazić; Milorad, sin Mirka i Stane Milić; Anka, kći Milana i Marije Ugrčić; Srećko, sin Jovana i Milice Kabler; Slobodan, sin Đorđa i Ljeposave Zelić; Anđeljka, kći Ljube i Ružice Tošić; Nikola, sin Tedora i Đurđije Bojić i Radojka, kći Laze i Draginje Popović.

»KRKA«-poduzeće za promet i preradu žitarica i njenih prerađevina — Šibenik

TRAŽI JEDNOG NORMIRCA

za vođenje i obračun normi kod tvornice tjestenine i pekarnice.

Nastup službe odmah. Plaća prema tarifnom pravilniku poduzeća. — Rok prijave do 31. I. 1957. god.

Šibenik: Uvoz — izvoz

S LJUDIMA U PLAVIM UNIFORMAMA

Telegram je kao i obično upravo stigao. Nekoliko škrtih riječi dalo je objasniti, da se brodovi »Sutjeska« i »Slovenija« nalaze u 7 sati pred Zlarinom. Službenik u Pomorskoj agenciji nazvao je dežurnog u Luckoj kapetaniji i saopćio mu ovu kratku vijest.

Maglovito jesenje jutro. Svjež »levant« natjerao nam je suze na oči. Brodski pramac »Prišnjaka« sjekao je uzburkanu površinu mora. Pred nama žmirkaju crveno—zeleno—bijeli bljeskovi »lanterni« u tihom šibenskom kanalu. Ljudi u plavim odijelima s bijelim kapama, koji će za koji čas prispjele brodove dovesti u luku, glasno komentiraju o hladnom jutru. Kad sam pokušao da povedem razgovor o njihovim dugogodišnjim uspomena sa »plovećih gradova«, bili su nekako suzdržljivi: »Tko bi ih se sve sjetio« — odgovorili su. Promijenio sam temu razgovora. »Da bi se ipak plovilo našim »Suezom«, treba dobro poznavati sve elemente, koji utječu na nesigurnost plovidbe. U prvom redu »struju« — kazao je iskusni pelješki kapetan — pilot barba Jozo.

Ukazali su nam se obrisi »Sutjeske«. Svjetla gore. Pozivni znak za pilota naročito se ističe. Još nekoliko sekundi, i eto, nešto podalje i »Slovenija«. Barba Jozo, malo zgrčen, vjerojatno od zime, motri pažljivo staru i istrošenu »Sutjesku«. Kratak zaokret »Prišnjaka« eto nas lagano uz bok »crnca«. Stepence postavljene uz bok broda su dignute. Kapetan — pilot popeo se na komandi most. Kao i obično, uslijedio je pozdrav pomorcima.

Strojjevi na »Sutjeski« već su u

gostovanje. Gusti crni dim sukla iz dimnjaka. Već smo kod »Slovenije«. Promatram ogromnu konstrukciju broda, elegantnih linija. Crveno-bijelo zastava, što znači »Pilot« je na brodu — podignuta je. Došavši blizu čeličnih stepenica postavljenih na bočnoj strani, pomislio sam na ove ljude, naše pomorce, koji su se okupili na ogradi broda. S nestrpljenjem očekuju ulazak u luku... Ljudi su željni malo odmora. Tko zna koliko su milja prevalili, dok su ugledali obrise bijelih dalmatinskih mjesta. Pilotski brod već je bio za krmom »Sutjeske«. Bljeskovi svjetionika jedva su se primjećivali. Suncane zrake kroz jutarnju maglu obasjale su pramac. Bili smo već na ulazu u luku, a znak sirene sa »Slovenije« upozorio je dežurnog na tvrdvju na mogućnost slobodnog kretanja u kanalu. Crne kugle izvješene na jarbolu s. Nikole značile su da je ulaz slobodan.

I tako iz dana u dan. Brodovi ulaze i odlaze, prevlaćujući za stotine hiljade milja. Ima tu brodova različitih zastava, novih poput »Slovenije« i starih kao »Sutjeska«, većih i manjih, ali za svih vrijedi to pravilo: »Pilot« mora uvesti i izvesti. Tako zahtijeva sigurnost plovidbe.

Sjetivši se ovih ljudi, zapitao sam se: Koliko su komandni mostova obišli, koliko će ih još obići.

»Slovenija« je isplavila, a nešto kasnije i »Sutjeska«.

Telegram je stigao, brod se nalazi pred Zlarinom. Mora se ići, bilo nevrijeme, bura ili kiša, dan ili noć. Što ćete, takvi u naši pomorci. M. Mudronja

Iz rada organizacija SSRN Znatan napredak

Na području Skradinske općine u punom jeku je održavanje godišnjih konferencija SSRN. I na ovim konferencijama u centru pažnje nalazi se pitanje sakupljanja članarine i primanje novih članova. U radu ponekih organizacija SSRN još ima izvjesnih slabosti. Sastanci se ne održavaju redovito, a ni se za njih vrše organizirane pripreme. Međutim, potrebno je istaknuti da su osnovne organizacije SSRN na

vrijeme znale reagirati na sve događaje, pravilno tumačeći našu političku liniju. Veći broj organizacija pokazao je veliku aktivnost u rješavanju problema lokalnog značenja. Sve u svemu zapažen je znatan napredak u odnosu na rad iz proteklih nekoliko godina. Pored ostalog, kritiziran je rad tržnih organa, kao i nepravilan odnos prema općedruštvenoj imovini. U koliko mjeri je rad organizacije SSRN napredovao, najbolja pokazuje primjer sela Gorica u kojem sve do nedavno nije postojala organizacija SSRN. Na sastancima koji se često održavaju raspravljana su mnoga pitanja. Posebno je dotaknuto pitanje kulturno-prosvjetne aktivnosti, pa su u ovom selu izvršene pripreme za otvaranje čitaonice. F. Skaro

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE KUĆA, odmah uveljiva, u predjelu Gorica. Za informacije obratiti se na adresu: Jere Trlaja, Bratstva i jedinstva 82.

DVOSOBNI STAN U CENTRU Šibenika zamijenio bih za odgovarajući na periferiji. Ostalo po dogovoru. Upitati na adresu: Rađe Ercegović, poduzeće »Zadruga« — Šibenik.

ZBOG ODSUTNOSTI, 20. o. m. j. neću moći primiti posjete. Simo Matavulj

AUTOMOBILISTI!

Auto-Hrvatska iz Zagreba otvorila je svoju prodavaonicu u Šibeniku u Ulici Borisa Kidričića 1.

Nije vam potrebno putovati u Zagreb, Split ili druga mjesta, jer sav automaterijal i vozila možete kupiti u novootvorenoj prodavaonici, uz nepovišene cijene.

Tražite naše ponude!

AUTO-HRVATSKA ZAGREB PRODAVAONICA ŠIBENIK

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik

S P O R T

Godišnja skupština DTO „Partizan“

Rad pod teškim uvjetima

U četvrtak navečer u prostorijama Općinskog sindikalnog vijeća održana je V. redovna godišnja skupština DTO „Partizan“ Šibenik.

Iz referata tajnika društva Ante Bulkića, kao i brojnih diskusija, vidljivo je da je društvo u prošloj godini ostvarilo značajne uspjehe u radu pod teškim uvjetima.

Kao prvo i početno zlo bio je nesretan izbor prošlogodišnje uprave. Kao uvijek prišlo se metodi izbora autoritativnih ljudi, koji opterećeni nizom zaduženja nisu uspjeli dati i pružiti društvu ono, što se od njega očekivalo.

Drugi, ali i najjači momenat je da društvo nije imalo financijskih sredstava. Dugovanje iz proteklih godina još više su komplicirala situacija. Kod raspodjele financijskih sredstava nije se vodilo računa o tome, da je „Partizan“ najjače i najmasovnija sportska organizacija, škola svih sportova i disciplina, rezerva ostalih sportskih organizacija, budući pripadnici Armije i fizički i duševno odgojeni građani.

Pomanjkanjem sredstava, a u cilju opstojanja društva, uprava je bila prisiljena da održava zaobave.

U nekoliko navrata sala je bila upotrebljena za druge svrhe, za priredbe, konferencije i sl. Uslijed toga rad se morao i prekidati. To je išlo tako daleko da je zbog takvih prekida došlo do opadanja u broju članstva. Osim toga u društvenim, prostorijama nalaze se i druga društva. Takvo je situacija dovela je to toga da društvo nema svlačionica.

O masovnosti općenito može se kazati samo povoljno, ali potpuno ne možemo biti zadovoljni. Općeniti porast iznosi 413 članova, naprema 230 u 1955. godini. Najviše je porastao broj omladinika. Međutim, omladinska omladina zastupljena je ispod minimuma — svega 15 članova. To se može pripisati veoma slaboj aktivnosti omladinskih organizacija u kolektivima, koji nisu zainteresirali omladinu za „Partizan“.

Za vrijeme ljetnih mjeseci rad u društvu zamire. U sali je prevrnuće, a započeta izgradnja igrališta pred Domom ne može se dovršiti uslijed pomanjkanja sredstava. Treba napomenuti da se ovaj problem vuče još iz 1953. godine. Nedostatak je uprave u tome što za ljetni period nije uspjela organizirati sportove na vodi. Time bi rad društva bio potpuno kontinuiran. Možda bi i to pitanje bilo riješeno da u gradu postoji jedno plivalište.

Pored ostalih poteškoća po pravak doma i uređenje njegovih prostorija je jedan poseban problem. Stvoreni su nekihinski uslovi, koji se znatno odražuju na život i rad članova. Za ovu godinu u svom financijskom planu društvo je predvidjelo iznos od 3 milijuna dinara za po pravak doma. Samo je pitanje od kuda dobiti tolika sredstva.

USPJEŠAN RAD „PARTIZANA“ U MANDALINI

Društvo za tjelesni odgoj „Partizan“ u Mandalini s uspjehom je djelovalo u prošloj godini. Pored dviju akademija, članovi društva organizirali su dva javna nastupa u Vodicama i Zlarinu. Iako bez dovoljnog broja stručnog kadra društvo je ipak uspjelo da okupi gotovo svu omladinu Mandaline. U okviru društva postoji četavnica, koja je nedovito dobro posjećena. Ono se kao i sva ostala društva na našem području bori sa financijskim teškoćama. Nedostaju čak i sredstva za pokrivanje troškova oko održavanja društvenih prostorija. Pomoć ovim veoma agilnom društvu bila bi potrebna u prvom redu za nabavku osnovnih rekvizita bez kojih nije moguće normalno raditi.

Kada se sve te teškoće uzmu u obzir, onda ipak možemo konstatirati da je društvo svojim radom zadovoljilo. Možda bi ovu konstataciju bolje nadopunile riječi diskutanta druga Roka Frkića, koji je rekao da, ako se želi, daljnji uspjeh i prosperitet društva, treba da svi iz osnova promijene odnose prema „Partizanu“, bilo od članstva, uprave, svih sportskih, društvenih i političkih organizacija i narodne vlasti.

Na skupštini je govorio predstavnik društva „Mornar“, koji je iznio lošu perspektivu ovog plivačkog kluba i predložio da se umutar „Partizana“ osnuje plivačka sekcija. Na kraju diskusije skupština je odlučila da se u okviru društva osnuje sekcije vodenih sportova, kako rad u ljetnoj sezoni ne bi stagnirao.

Poslije biranja novog upravnog odbora izabrani su delegati za godišnju skupštinu Saveza Hrvatske i delegati za osnivačku skupštinu Kotarskog saveza sportova. M. Milišić

Neuspjeh juniora „Šibenika“ u Dalmatinskom cupu

Prošle nedjelje odigrana je utakmica za Dalmatinski cup između juniora „Šibenika“ i „Dalmatina“ i Splita.

U regularnom vremenu utakmica je završena neriješenim rezultatom 2:2. Prema propozicijama trebalo je nastaviti igru od 2x10 minuta. Nastavak igre ostao je bez golova, pa su jedanaesterci dali pobjednika „Dalmatina“, čiji su se pucači pokazali kao bolji realizatori.

Neriješen rezultat je realan i pravi je odnos snaga na terenu. Objavljeno je da su se trudile. Zahvaljujući slabom i indolentnom sudenju Dunkića, igra je na momente prelazila granice dozvoljenog. Malo više odlučnosti i dosljednosti svakako je potrebno ovom sucu.

Prema rezultatu juniori „Šibenika“ su ispali iz daljnjeg takmičenja za Dalmatinski cup.

„Šibenik“ - Garnizon JNA 9:1 (6:0)

U drugoj utakmici nastupila je prva momčad „Šibenika“ protiv Garnizona JNA. Ova utakmica je odigrana u okviru priprema koje vrši „Šibenik“ za predstojeći proljetni dio takmičenja u I. zoni.

Rezultat od 9:1 je plod vrlo dobre igre čitavog tima, a naročito navalne petonke u kojoj je nešto slabiji bio Zorić. Marenci se dobro uveo u igru, davao je upotrebljive lopte svojim sugrađanima. Skauger je u nekoliko navrata sjajno poslužio Tedlinga, kojemu nije bilo teško postići golove. Treba napomenuti, da postiranje Tedlinga zaista zaslužuje svaku pohvalu.

Prema predvedenoj igri, simpatizeri „Šibenika“, mogu sa mnogo optimizma gledati na daljnje nastupe svoga ljubimca.

Ona malobrojna publika s užitkom je gledala igru i postignute golove.

Garnizon JNA po svojoj igri nije zaslužio ovako visok poraz. Sudac Belamarić dobar. (M. K.)

„DINARA“ - „RUDAR“ 0:2 (0:0)

U I. kolu natjecanja za Dalmatinski cup „Rudar“ iz Siverića zaslužio je pobjedu domaću „Dinaru“ sa 2:0 i tako je eliminirao iz daljnjeg takmičenja.

Prvo poluvrijeme proteklo je u dosta živu, ali neefikasnoj igri domaćeg nevalnog reda. Više povoljnih prilika za gol upropastili su M. Skobalj, Purić i S. Skobalj. U nastavku gosti su zaigrali bolje i u dva navrata uspjeli pogoditi mrežu. Prvi zgoditak postignut je sa 11 metara. Strijelac je bio Jurišić, dok je drugi zgoditak postigao Colović. „Dinara“ je gotovo čitavo drugo poluvrijeme igrala sa 10 igrača, jer je Bjedović ozlijeđen. Osim Dripe nitko se kod domaćeg tima nije naročito istakao. Sudio je Crnogača iz Šibenika dobro.

zanimljivosti - pouka - zabava

PET MILIJUNA FRANKA ZA PRVO IZDANJE »DON KIHOTA«

Na javnoj rasprodaji starih rukopisa i rijetkih knjiga održanoj nedavno u Parizu, najveću cijenu dostigao je jedan primjerak prvog izdanja Servantesovog »Don Kihota«. Za ovaj primjerak u dva toma, koji štampan prije 350 godina, dobijeno je pet milijuna franka.

TAJNA REMBRANTOVE SLIKE

Na velikoj izložbi Rembrantovih djela organiziranoj u Stockholmu povodom 350 godina od rođenja slavnog holandskog slikara, bilo je izloženo stotine njegovih slika, crteža i skica. Među izloženim slikama nalazio se i rentgenski snimak Rembrantovog platna »Zavjera«, slike koja predstavlja pravu misteriju za historičare umjetnosti. Snimak i originalni bili su izloženi, radi upoređenja, jedan kraj drugog.

Ovo Rembrantovo umjetničko djelo predstavlja grupu ljudi okupljenih oko jednog stola (kako se zaključuje nad svojim isukanim mačevima. Jedna stvar na toj slici već vjekovima zbunjuje stručnjake. Naime, na njoj se nalazi naslikan i jedan mač »bez gazde«, to jest mač koji nitko ne drži. Rentgenski snimak, dobijen pomoću novog aparata koji je prvi put bio upotrebljen u Evropi za snimanje Rembrantovog platna, nije rasvijetlilo zagonetku »mača bez gazde«, već ju je načinio još dubljom. Snimak nije otkrio neku skrivenu figuru koja bi držala taj mač, čemu su se stručnjaci nadali, ali je zato iznio na svjetlost dana još jedan mač bez vlasnika.

No, ovo nije jedina zagonetka vezana za Rembrantovu »zavjeru«. To platno, veliko oko dva kvadratna metra, bilo je nekada monumentalne slike koja je prikazivala jednu epizodu iz borbe Rimljana protiv Batavijana. Rembrant je sliku izradio za gradsku vijećnicu u Amsterdamu. Ne zna se iz kojih razloga, tek gradski oči odbili su ovaj Rembrantov rad. Razočaran i ni ljubeći, slikar je odnio platno kući i tamo ga isjekao na tri dijela. Dva dijela slike nestala su bez traga, a treći je, na neki nepoznat način, dospio 1785. godine u Stockholmu i otada je svojina švedske vlade. Kako je jedini sačuvani dio dospio čak u Stockholmu i gdje se nestala druga dva dijela, još jedna je tajna vezana uz čuvenu Rembrantovu »zavjeru«.

SVE VIŠE ZAPOSLENIH ŽENA

Sudeći po posljednjim statističkim podacima raspoloživim UNESCObroj zaposlenih žena u Evropi u stalnom je porastu. Prvo mjesto u Zapadnoj Evropi zauzima Austrija, gdje od ukupnog broja zaposlenih na žene dolazi 39,9 odsto.

Za Austrijom je Francuska (34,8), zatim Zapadna Njemačka (33,1), Velika Britanija (30,8), Švedska (26,4) i Italija (25,4). U Holandiji i Belgiji, žene sačinjavaju približno jednu četvrtinu zaposlenog stanovništva, dok su u Španiji zastupljene samo jednom šestinom. U SAD žene zauzimaju 27,5 odsto svih radnih mjesta, a u Australiji 23,4 odsto, a u Kanadi 22,1.

PREKO GODINE STUDENTSKI DOM — LJETNI HOTEL ZA TURISTE

Početakom minulog ljeta najvredniji hotel u Norveškoj otvorio je četvrti put svoja vrata domaćim inozemnim turistima. Vlasnici ovog hotela su norveški studenti; oni njime ne samo da upravljaju, već i obavljaju u njemu sve poslove osim kuharskog. U stvari, to i nije hotel u običnom smislu te riječi, već studentski dom koji se nalazi u Sogenu, u neposrednoj blizini Osla. Preko godine on se ničim ne razlikuje od svih ostalih studentskih domova u svijetu. Međutim, čim se završi ljetnji semestar, dom se pretvara u udoban hotel koji može da primi 600 gostiju. Zahvaljujući prihodima od hotela, studentima je omogućeno da za vrijeme školske godine stanuju i hrane se u domu po nepoređivo nižim cijenama no ranijih godina.

Ideja originalna i — zar to uopće treba reći? — veoma korisna.

PRVI »TERETNI VOZ« NA ANTARKTIKU

Iz američke antarktičke baze »Mala Amerika V« krenuo je prvi teretni voz »prema oblasti izvanjane zemlja Meri Berd, na koju još nije stupila ljudska noga. Voz se sastoji od šest velikih traktora koji vuku više desetina saunaca sa 160 tona tereta. Voz treba da prevali preko 1000 kilometara, da ostavi svoj tovar na mjestu gdje će se podići nova polarna stanica, a zatim da se vrati po nov teret. Prema tome, njemu u toku ove zime predstoji put od preko 4000 kilometara.

Posada baze »Mala Amerika V« primjetila je jednu čudnu pojavu čijem rasvijetljavanju treba doprinesti podaci koji budu prikupljeni na novoj polarnoj stanici u Zemlji Meri Berd. Naime, vjetar koji u »Maloj Americi« duva sa zapadne i jugozapadne strane dva, pa čak i triputa je radioaktivniji od vjetрова koji duva u izostalih pravaca. Po mišljenju stručnjaka, to radioaktivno zračenje potječe iz mekog prirodno izvora, čije mjesto i karakter tek treba otkriti.

PSI IZDRŽALI BRZINU OD 3.200 KILOMETARA NA SAT

Na jednom međunarodnom sastanku ljekara i aeronautičara,

održanom nedavno u Parizu, profesor Aleksej Pokorovski, direktor Eksperimentalnog medicinskog instituta u Moskvi, iznio je veoma značajne i zanimljive rezultate svojih posljednjih opita o izdržljivosti organizma prilikom brzih letova.

U jednu raketu, zapravo u »nos« raketu, bila su smještena dva psa odjevena u specijalne kostime za let na izvanredno velikim visinama. Psi su se nalazili u naročitim sumpucima. Raketa je ispaljena i kad je stigla na visinu od 109 kilometara »nos« rakete automatski se odvojio od njenog trupa. Jedan sanduk sa psom bio je tom prilikom pomoću specijalnog katapulta odbačen naniže do visine od 80 kilometara, gdje se padobran otvorio i spustio ga na zemlju.

Drugi pas padao je zajedno s »nosom« rakete sve dok »nos« nije dostigao brzinu od 3.200 kilometara na čas. Na visini od 25 kilometara otvorio se i njegov padobran, tako da je i ovaj pas stigao na zemlju. Iako je »putovao« tako ogromnom brzinom, pas je odmah polije spuštajući sasvim normalno pojeo svoj uobičajeni obrok, ne pokazujući nikakve znake promjena u organizmu. (S. S.)

Savjeti stručnjaka ZA VAS I ZA VAŠ DOM

Majka može sama da ocijeni inteligenciju svog djeteta

Eksperti za zdrav i normalan razvitak djece postavili su nove metode, prema kojima će se od sada moći ispitivati inteligencija i stupanj umnog razvitka kod djece prije nego što ona tko znaju da govore. Metoda je sasvim prosta. Ako je dijete u stanju da sasvim samo sjedi na majčim krilu, onda njegov duhovni razvitak odgovara dobu od šest mjeseci; ako malo dijete držeći u jednoj ruci drvenu kocku drugu ruku pruža da dohvati drugu kocku, koja mu se da, znači da je njegov umni razvitak ravan umnom razvitku djeteta od šest mjeseci. Pokuša li dijete da čep stavi u grlić doze, stepen njegove inteligencije iznosi 11 mjeseci; ako slaže drvene kocke jednu na drugu onda je ono pametno kao da već ima jednu godinu; ako zna samo da baci loptu onda stepen njegove inteligencije iznosi 15 mjeseci; ako je sposobno da ključ stavi u ključaonicu onda je njegova prosječna inteligencija dostigla inteligenciju djeteta od 16 mjeseci. Ovaj način ispitivanja dječjeg umnog razvitka utoliko je podesniji što svatko majka može sama da ga primjeni.

RAZNI ČAJEVI

Razni čajevi upotrijebiti će naš jezikovnik. Neki od njih će nas osvjježiti i umiriti pred spavanje. Možemo spravljati razne čajeve, samo ih treba kuvati pravilno da ne bi izgubili miris i ukus.

Čaj od kamilice je prijatan, uzima se kao osvježavajuće sredstvo, a ne samo kao lijek protiv raznih bolesti. Čaj od kamilice treba staviti u hladnu vodu i zagrijavati dok ne provri; zatim skrutiti u vatre, polkolpiti ga i ostaviti ga nekoliko minuta.

Čaj od sušenih šipaka stavlja se u vodu kad vri. Na povećani lonac dovoljna je jedna kašika suhih šipaka.

Čaj od suhog lišća jagoda stavlja se u vruću vodu, ocijedi i osladi medom ili šećerom.

Lipov čaj se stavlja u hladnu vodu i kuha sve dok voda ne počne da vri, a zatim se malo iskuha. On nije samo lijek, vrlo osvježava i dopunjava jednostavnu večeru. Lipov čaj može da se prokuha dva puta. Upotrebljen, ocijeden čaj nalije se hladnom vodom i ponovo kuha.

Čaj od majčine dušice dobar je kao sredstvo protiv kašlja.

Čaj od ljusaka od jabuka. Svježe ili sušene ljuske od jabuka stavite u vruću vodu i kuhažite otprilike tri minute. Čaj će biti još ukusniji, ako dodate sušeno malinovo lišće.

MALI SAVJETI

Ugalj mnogo bolje gori i izdašniji je ako se pospe kuhinjskom soli.

Umivaonik prljav i zagađen naslagama sapuna očistite čete dobro i brzo ako na kraju sapune malo soli i njome dobro istrljajte umivaonik.

Da se ulje ne užegne stavite u bocu, koja mora biti od tamnog stakla, kašičicu kuhinjske soli.

Otisci, iako su veoma stari, dobit će ponovo svoj prvobitni ukus i bit će potpuno svježi, ako ih ostavite da stoje nekoliko dana u vodf, koja je malo posoljena.

Limuni će izdržati veoma dugo i bit će stalno svježi ako ih držite u soli.

Posude u kojima se dugo vremena kuha čaj oslobodit ćete tamnih naslaga ako ih istrljate octom u koji ste prethodno stavili malo soli.

Novo emajlirano posuđe izdržat će veoma dugo i emajl ne će pucati, ako ga jedan sat iskuhate u vodi u koju ste dodali 500 grama soli i malo octa.

Sapun od krompira dobit ćete od oljuštenih krompira napola skuhanih. Jedan veliki krompir dovoljan je na jedan litar vode. Upotrebljava se umjesto sapuna za pranje svilenih šarenih tkanina. M. S.

Kako će izgledati avioni budućnosti

Jedan ilustrirani časopis izvršio je među istaknutim zrakoplovnim stručnjacima anketu o tome, kako će izgledati avioni budućnosti.

Iako se u svojim odgovorima stručnjaci većinom razilaze, u nekim se misljenjima ipak slažu. Tako, svi vjeruju da će do dvadeset do trideset godina svjetsko civilno zrakoplovstvo biti gotovo posve atomizirano, gotovo svi veći putnički avioni imat će atomske motore. Svi se stručnjaci slažu i u tome, da će se putnički promet obavljati avionima najrazličitijih dimenzija, koji će imati sposobnost vertikalnog uzlijetanja i slijetanja. Aerodromi će se tako moći nalaziti usred gradova budućnosti, a ne daleko od njih kao što je slučaj danas. Uštede na vremenu, a i intervencijama, potrebnim za gradnju aerodroma bit će ogromne. Također svi anketirani stručnjaci slažu se, da će avioni budućnosti, zahvaljujući atomskom pogonu, specijalnim uređajima za priješivanje zvuka motora, biti praktički nečujni.

Neki anketirani stručnjaci uputili su i idejne skice aviona budućnosti, koji po njihovom mišljenju predstavljaju ostvarljive projekte i to ostvarive u relativno bliskoj budućnosti — u idućih tridesetak godina.

Budućnost svakako pripada avionima s vertikalnim uzlijetanjem i slijetanjem. To nisu nezgrapni helikopteri, koji postizu tek male brzine u horizontalnom letu, već reaktivni avioni specijalne konstrukcije, koji će moći postizati brzine nekoliko puta veće od brzine zvuka. Prototip takvog aviona već postoji. Konstruirao ga je francuski zrakoplovni konstruktor austrijskog porijekla Zborowski. To je »Leteća cigara«, avion bez krila.

Interkontinentalne letove obavljat će u relativno skoroj budućnosti putnički avioni — rakete. Idejnu skicu za takav zrakoplov,

NARODNO KAZALIŠTE ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

ZA 2 SLUŽBENIKA

- 1. Računovodu ili računskog režišera na položaju šefa računovodstva. Uvjeti: srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 7 godina stručne prakse, ili niža stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 10 godina stručne prakse.
2. Ekonomu. Uvjeti: niža stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 5 godina stručne prakse.
Plaća po Uredbi o plaćama službenika državnih organa. Službeniku pod 1. može se dodijeliti dopunska plaća.
Ponude sa biografijom i s podacima o dosadašnjoj službi predati tajništvu do 31. I. 1957.